

UCHWAŁA NR LIV/323/2023
RADY GMINY STOSZOWICE

z dnia 29 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata
2023 - 2030

Na podstawie art 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r poz.901 ze zm.) Rada Gminy Stoszowice uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023 -2030 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

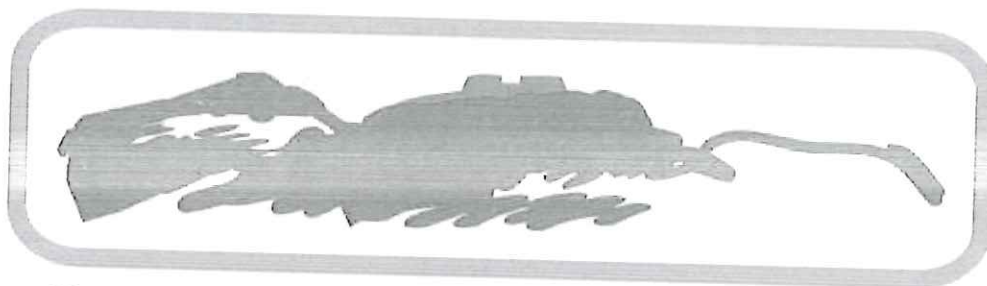
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stoszowice

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Stoszowice

Marcin Józefiak

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STOSZOWICE
NA LATA 2023-2030**

Gmina Stoszowice

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	7
CHARAKTERYSTYKA GMINY STOSZOWICE.....	11
Informacje ogólne	11
Struktura demograficzna mieszkańców	12
Infrastruktura społeczno-techniczna	16
Oświata	16
Opieka Zdrowotna	19
Bezpieczeństwo publiczne	22
Kultura	27
Sport, rekreacja i turystyka	29
Rynek pracy	34
Gospodarka	36
Mieszkalnictwo	38
Stan środowiska	39
Organizacje pozarządowe	41
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY STOSZOWICE	43
Problemy w obszarze pomocy społecznej.....	46
Bezrobocie	52
Bezdomność.....	54
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	56
Alkoholizm	56
Narkomania	63
Uzależnienia behawioralne.....	65
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	69
Ubóstwo	79
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	81

Przemoc domowa.....	85
Problemy w środowisku szkolnym.....	95
Używanie substancji psychoaktywnych.....	95
Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc.....	101
PODSUMOWANIE.....	104
ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ.....	107
WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	117
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	118
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII.....	143
ANALIZA RYZYKA.....	144
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	147
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	148
ZMIANY W STRATEGII.....	149
UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ.....	149
WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	150
SPIS TABEL.....	152
SPIS RYSUNKÓW.....	153
SPIS WYKRESÓW.....	153
BIBLIOGRAFIA.....	155
Spis publikacji.....	155
Źródła internetowe.....	156

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

1. diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Ponadto, Strategia opracowana przez gminę ma określać usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa o samorządzie gminnym,
- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych,
- ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,

- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o działalności leczniczej,
- ustawa o zdrowiu publicznym,
- ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Celem Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań, których wdrożenie powinno, w znaczny sposób, przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie Gminy Stoszowice. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Stoszowice przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych (GUS), danych pozyskanych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku badań ankietowych w grupach badawczych, przeprowadzonych w listopadzie 2023 roku. W badaniach ankietowych wzięło udział 152 mieszkańców, 26 rodziców uczniów, 35 nauczycieli oraz 8 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto w badaniu wzięło udział łącznie 89 uczniów szkół podstawowych, w tym: 51 uczniów klas piątych i szóstych i 38 uczniów klas siódmych i ósmych.

Ponadto, dokument Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030 został opracowany z uwzględnieniem konsultacji społecznych.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Stoszowice wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, w najważniejszych obszarach.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy Stoszowice na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji poszczególnych kierunków działań, wraz z wartością początkową oraz docelową.

Część wdrożeniowa obejmuje zakładane rezultaty, analizę ryzyka, kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii oraz wnioski i podsumowanie.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030 jest zgodna z założeniami polityki odnoszącymi się do polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych i programach, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Dokumenty strategiczne w systematyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Światowe i europejskie:

- Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development).

Krajowe:

- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

Wojewódzkie:

- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030.

Lokalne:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2022-2027,

- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028.

Zapisane w niniejszej Strategii cele są zgodne z zapisami wskazanymi w celach lub obszarach priorytetowych tych dokumentów.

Tabela 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi

DOKUMENTY ŚWIATOWE I EUROPEJSKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy/wymiar
Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju	Wymiary zrównoważonego rozwoju: gospodarczy i społeczny (cele od 1 do 4, 8, 16)
DOKUMENTY KRAJOWE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel główny - poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej	Cel szczegółowy 1 - Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań w zakresie rozwoju lokalnego
Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030	Cel główny - Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	<p>Cel główny - Wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce,</p> <p>Cel 2 - Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej,</p> <p>Cel 3 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,</p> <p>Cel 4 - Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 2.1 - Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025	Cel strategiczny - Zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu
DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Cel główny - harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności
Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030	Cel główny - dążenie do zapewnienia Dolnoślązacom wysokiej jakości życia opartej na integracji społecznej, lepszym dopasowaniu usług społecznych do potrzeb mieszkańców województwa oraz tworzeniu warunków do harmonijnego rozwoju w życiu indywidualnym i społecznym
DOKUMENTY LOKALNE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar

<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2022-2027</p>	<p>Priorytet I: Organizacja systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą,</p> <p>Priorytet II: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży opuszczającej rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą,</p> <p>Priorytet III: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, niepełnosprawnych, poprzez rehabilitację społeczną i zawodową przy udziale środków własnych powiatu i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,</p> <p>Priorytet IV: Przeciwdziałanie przemocy w szkole,</p> <p>Priorytet V: Przeciwdziałanie bezrobociu,</p> <p>Priorytet VI: Podnoszenie jakości usług w jednostkach pomocy społecznej,</p> <p>Priorytet VII: Krzewienie idei społeczeństwa obywatelskiego.</p>
<p>Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028</p>	<p>Cel programowy nr 1 – Rehabilitacja Społeczna.</p> <p>Cel programowy nr 2 – Rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów dokumentów strategicznych i programowych

CHARAKTERYSTYKA GMINY STOSZOWICE

Informacje ogólne

Gmina Stoszowice jest gminą wiejską w województwie dolnośląskim, w powiecie ząbkowickim. Gmina Stoszowice położona jest na styku trzech powiatów: dzierzoniowskiego, kłodzkiego i ząbkowickiego. Leży na zachód od Ząbkowic Śląskich i na południe od Dzierżoniowa i bezpośrednio graniczy: od północy z gminami Dzierżoniów, Piława Górna, od wschodu z gminą Ząbkowice Śląskie, od zachodu z gminą Nowa Ruda, od południa z gminami Kłodzko i Bardo. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 111 km² i stanowi 13,8% powierzchni powiatu. Siedziba gminy to Stoszowice.

W skład Gminy Stoszowice wchodzi 11 miejscowości: Budzów, Grodziszcze, Jemna, Lutomierz, Mikołajów, Przedborowa, Różana, Rudnica, Srebrna Góra, Stoszowice oraz Żdanów.

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gmin w powiecie ząbkowickim

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2022 r. Gmina Stoszowice liczyła 5 182 mieszkańców; z czego 51,20% stanowią kobiety (2 653), a 48,80% mężczyźni (2 529). Współczynnik feminizacji dla Gminy Stoszowice wynosił 105 (na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet). Na przestrzeni lat 2018-2022 liczba mieszkańców zmalała.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS na koniec 2022 roku

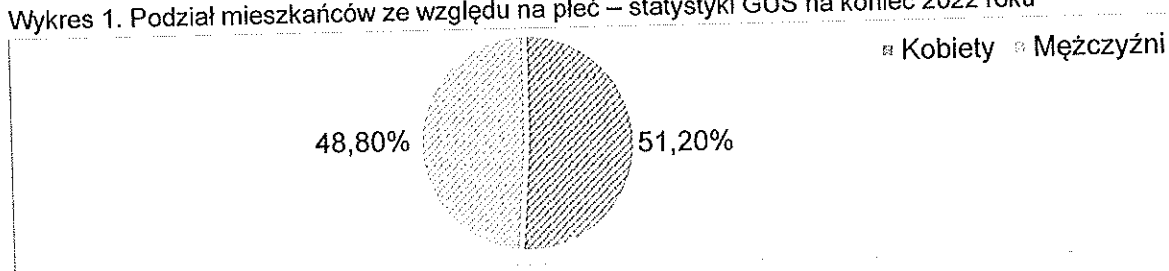

Tabela 2. Liczba mieszkańców w latach 2018-2022

Liczba mieszkańców	
ogółem; w tym:	
rok 2018	5 415 osób
rok 2019	5 381 osób
rok 2020	5 260 osób
rok 2021	5 224 osoby
rok 2022	5 182 osoby
kobiety	
rok 2018	2 769 kobiet
rok 2019	2 742 kobiety
rok 2020	2 695 kobiet
rok 2021	2 680 kobiet
rok 2022	2 653 kobiety
mężczyźni	
rok 2018	2 646 mężczyzn
rok 2019	2 639 mężczyzn
rok 2020	2 565 mężczyzn
rok 2021	2 544 mężczyzn
rok 2022	2 529 mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców wynosi 42,2 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W 2022 roku w Gminie Stoszowice zarejestrowano 34 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 53 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło -19.

Tabela 3. Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym w latach 20218-2022

Migracje	
zameldowania w ruchu wewnętrznym	
rok 2018	37 osób
rok 2019	36 osób
rok 2020	43 osoby
rok 2021	62 osoby
rok 2022	34 osoby
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	
rok 2018	87 osób
rok 2019	77 osób
rok 2020	48 osób
rok 2021	69 osób
rok 2022	53 osoby
saldo migracji wewnętrznych	
rok 2018	-50
rok 2019	-41
rok 2020	-5
rok 2021	-7
rok 2022	-19

W tym samym roku 1 osoba zameldowała się z zagranicy oraz zarejestrowano 5 wymeldowań za granicę - daje to ujemne saldo migracji zagranicznych wynoszące -4.

Ujemne saldo migracji ogółem może stanowić zagrożenie i wpływać na osłabienie potencjału społeczno-gospodarczego gminy. W głównej mierze problem ten dotyczy ludzi młodych i wykształconych. Warto więc monitorować sytuację w dłuższej perspektywie oraz wdrożyć działania mające na celu zapobiegnięcie odpływu młodych. W przeciwnym razie może to przynieść negatywne skutki, takie jak zmniejszenie atrakcyjności inwestycyjnej, czy spadek poziomu przedsiębiorczości.

Mieszkańcy Gminy Stoszowice zawarli w 2022 roku 19 małżeństwa, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz mniej od wartości dla Polski.

Gminę Stoszowice charakteryzuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2022 roku wyniósł -19. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,66 na 1000 mieszkańców Gminy Stoszowice. W 2022 roku urodziło się 38 dzieci, w tym 15 dziewczynek i 23 chłopców. W tym samym czasie doszło do 57 zgonów, co odpowiada 10,98 zgonom na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2020-2022 utrzymywał się ujemny przyrost naturalny.

Przyrost naturalny ogółem:

- rok 2018: -9,
- rok 2019: 8,
- rok 2020: -29,
- rok 2021: -29,
- rok 2022: -19.

Urodzenia żywe ogółem:

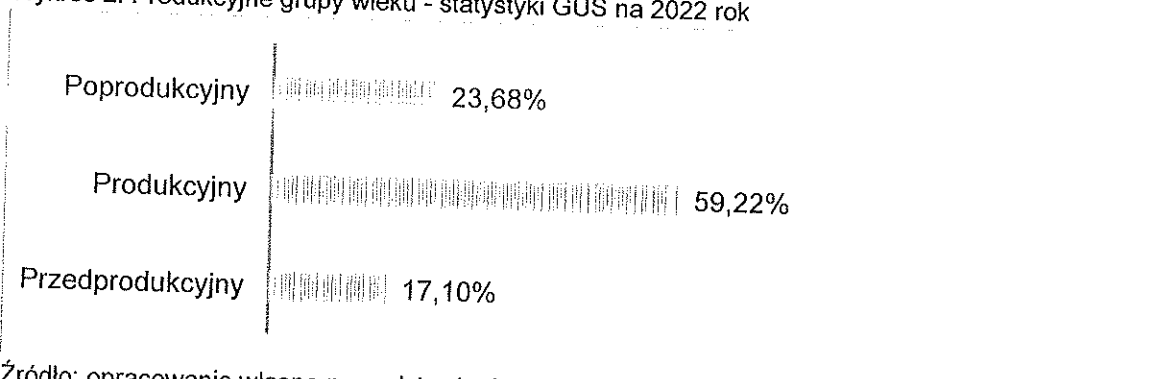
- rok 2018: 50 osób,
- rok 2019: 55 osób,
- rok 2020: 30 osób,
- rok 2021: 42 osoby,
- rok 2022: 38 osób.

Zgony ogółem:

- rok 2018: 59 osób,
- rok 2019: 47 osób,
- rok 2020: 59 osób,
- rok 2021: 71 osób,
- rok 2022: 57 osób.

Dane statystyczne GUS na koniec roku 2022 wskazują, że 59,22% mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice jest w wieku produkcyjnym, 17,10% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 23,68% w wieku poprodukcyjnym¹.

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS na 2022 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ Bank Danych Lokalnych (GUS) - dane dla Gminy Stoszowice

Infrastruktura społeczno-techniczna

Oświata

Przedszkola działające na terenie Gminy Stoszowice:

- Publiczne Przedszkole w Przedborowej z oddziałem zamiejscowym w Grodziszczu,
- Przedszkole Niepubliczne "KAJTEK" w Srebrnej Górze,
- Przedszkole Niepubliczne „KOLOROWY BALONIK” w Stoszowicach.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Stoszowice pozostaje na podobnym poziomie. Poniżej zaprezentowane zostały dane liczbowe z rozbiciem na poszczególne przedszkola.

Tabela 4. Przedszkola – liczba dzieci

Przedszkola	
Rok 2020	
Publiczne Przedszkole w Przedborowej z oddziałem zamiejscowym w Grodziszczu	60 dzieci
Przedszkole Niepubliczne "KAJTEK"	58 dzieci
Przedszkole Niepubliczne „KOLOROWY BALONIK”	40 dzieci
Razem:	158 dzieci
Rok 2021	
Publiczne Przedszkole w Przedborowej z oddziałem zamiejscowym w Grodziszczu	63 dzieci
Przedszkole Niepubliczne "KAJTEK"	63 dzieci
Przedszkole Niepubliczne „KOLOROWY BALONIK”	38 dzieci
Razem:	164 dzieci
Rok 2022	
Publiczne Przedszkole w Przedborowej z oddziałem zamiejscowym w Grodziszczu	65 dzieci
Przedszkole Niepubliczne "KAJTEK"	57 dzieci
Przedszkole Niepubliczne „KOLOROWY BALONIK”	36 dzieci
Razem:	158 dzieci

Ponadto, na terenie gminy nie funkcjonuje żaden żłobek.

Na terenie Gminy Stoszowice działa jedna Szkoła Podstawowa w Budzowie z filią w Grodziszczu.

Na przestrzeni lat 2021-2022 nieco zmalała liczba uczniów w szkole podstawowej.

Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach

Szkoły podstawowe	
Rok 2020	
Szkoła Podstawowa w Budzowie z filią w Grodziszczu	324 uczniów
Rok 2021	
Szkoła Podstawowa w Budzowie z filią w Grodziszczu	323 uczniów
Rok 2022	
Szkoła Podstawowa w Budzowie z filią w Grodziszczu	318 uczniów

Na terenie gminy nie ma żadnej szkoły ponadpodstawowej. Absolwenci szkoły podstawowej mają możliwość kontynuowania edukacji m.in. w szkołach publicznych oraz niepublicznych, które działają na terenie powiatu ząbkowickiego.

W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród 152 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice, w tym: 102 kobiet oraz 50 mężczyzn. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale 31-60 lat (67,11%).

Ponadto, 75,00% ankietowanych mieszkańców była aktywna zawodowo, 13,16% pozostawało bez zatrudnienia, a 7,89% to emeryci lub renciści. Pozostałe, 3,95% ankietowanych mieszkańców to studenci.

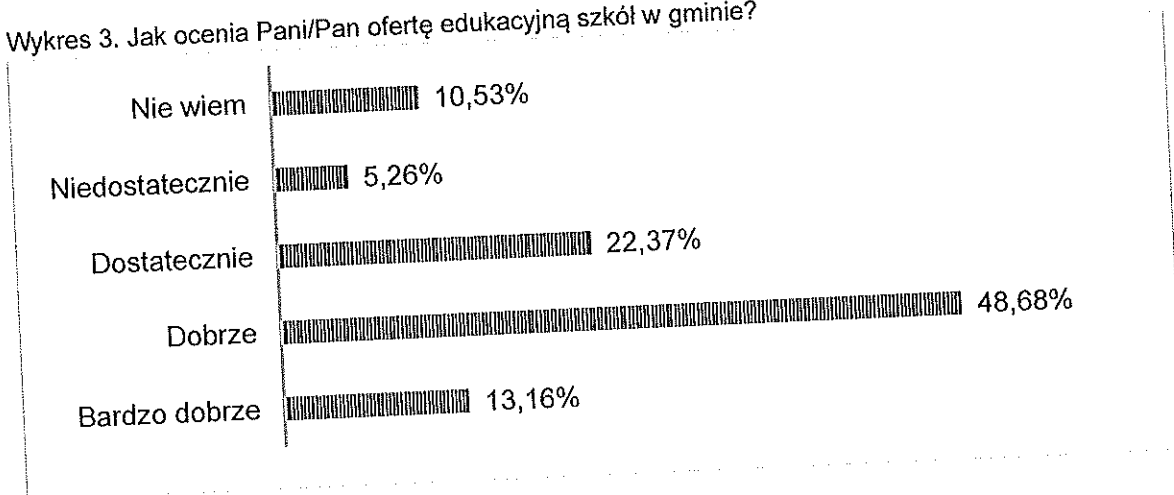
Idąc dalej, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, a kolejno średnim, policealnym i zawodowym. Wśród badanych mieszkańców, najliczniejszą grupę stanowiły osoby reprezentujące trzyosobowe gospodarstwa domowe, a kolejno czterosobowe i dwuosobowe gospodarstwa domowe.

Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w mieście zaspokaja potrzeby mieszkańców, 51,32% badanych stwierdziło, że oferta w tym zakresie jest niewystarczająca, natomiast 10,53% miała zdanie przeciwne. Pozostałe 38,16% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 57,89% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 9,21% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 32,89% respondentów nie wyraziło swojej opinii.

Ponadto, największy odsetek mieszkańców tj. 48,68% ocenił na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół. Z kolei, 22,37% przyznało, że oferta jest dostateczna, a 13,16% stwierdziło, iż jest ona bardzo dobra. Z kolei, 5,26% zaznaczyło, iż jest ona niedostateczna. Pozostałe 10,53% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym temacie.

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Opieka Zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną w Gminie Stoszowice zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie, w którym funkcjonuje:

- Gabinet pediatryczny,
- Gabinet higieny szkolnej,
- Gabinet rehabilitacyjny,
- Gabinet zabiegowy,
- Poradnia POZ dla dorosłych,
- Punkt pobrań materiałów do badań laboratoryjnych,
- Punkt szczepień.

Ośrodek obejmuje opieką szkoły i przedszkola na terenie Gminy Stoszowice. Większość pacjentów objęta jest opieką pielęgniarki środowiskowej.

Najbliższa nocna i świąteczna pomoc lekarska dostępna jest w Szpitalu św. Antoniego w Ząbkowicach Śląskich.

Dane przekazane przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie, odnośnie liczby osób uczestniczących w programach profilaktycznych.

Tabela 6. Realizowane programy profilaktyczne przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie

Realizowane programy profilaktyczne	Rok	Liczba osób
Bilans przesiewowy dzieci i młodzieży	Rok 2020	110 osób
	Rok 2021	98 osób
	Rok 2022	86 osób
Szczepienia ochronne dzieci i młodzieży	Rok 2020	434 osoby
	Rok 2021	361 osób
	Rok 2022	372 osoby
Szczepienia przeciw covid	Rok 2020	-
	Rok 2021	3 863 osoby
	Rok 2022	2 272 osoby

Szczepienia przeciw grypie	Rok 2020	140 osób
	Rok 2021	50 osób
	Rok 2022	120 osób

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie

Według danych Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ oraz pielęgniarek zmalała w 2022 roku w stosunku do lat poprzednich.

Tabela 7. Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ i pielęgniarek

	Rok	Liczba osób
Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ	Rok 2020	Średnio na miesiąc: 2 800 osób
	Rok 2021	Średnio na miesiąc: 2 700 osób
	Rok 2022	Średnio na miesiąc: 2 600 osób
Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek	Rok 2020	1 900 osób
	Rok 2021	1 800 osób
	Rok 2022	1 700 osób

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie

Według obserwacji Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie w 2021 roku zauważyć można było zwiększającą się liczbą osób z problemami alkoholowymi. W 2022 roku zaobserwować można było zwiększone zjawisko przemocy w rodzinie. (pacjenci mimo wiedzy personelu medycznego z innych źródeł o w/w problemach nie przyznają się do tego w gabinetach lekarskich), wzrost problemu bezsenności pacjentów w różnych etapach życia, liczne rozwody, rozpady małżeństw i rodzin oraz zwiększająca się liczba osób z nerwicami, depresją i chorobą alkoholową.

Na terenie gminy funkcjonuje jeden punkt apteczny.

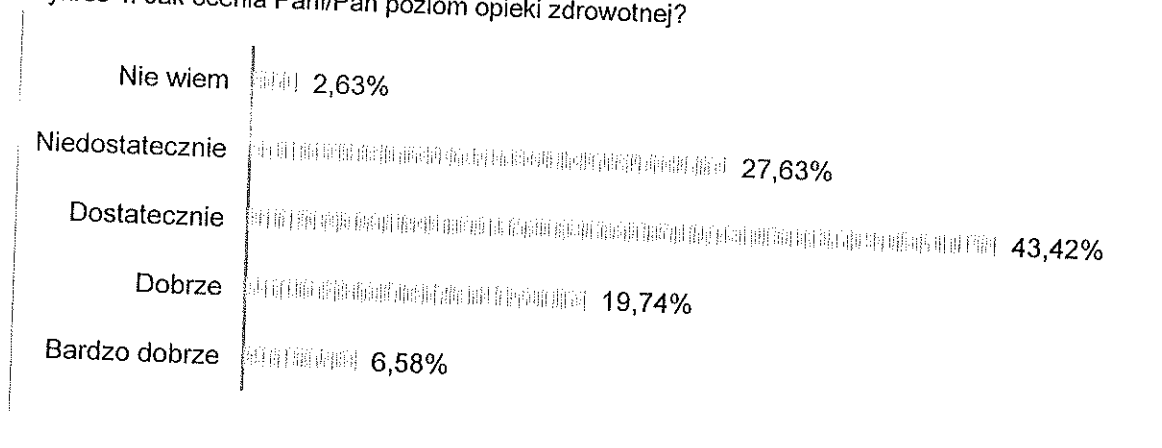
Według danych z GUS, w 2021 roku udzielono 14 778 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz 14 778 porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

Należy również podkreślić, że na terenie gminy występuje charakterystyczny dla całego kraju problem związany z funkcjonowaniem służby zdrowia, przejawiający się m.in. kolejkami do lekarzy i ograniczonym dostępem do opieki specjalistów. Są to problemy systemowe wymagające interwencji z poziomu krajowego.

Dobra jakość opieki zdrowotnej jest konieczna nie tylko ze względu na trendy demograficzne, czy możliwość zmniejszenia ryzyka wystąpienia ubóstwa wynikającego z powodów zdrowotnych. Zdrowie jest istotnym czynnikiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego, szczególnie w przypadku zagrożeń epidemiami lub pandemiami. Ważne są działania profilaktyczne, także w najstarszych grupach wiekowych.

Zauważyć należy, iż 43,42% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dostatecznym ofertę Gminy Stoszowice w zakresie ochrony zdrowia. Kolejno 27,63% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest niedostateczna, a 19,74% ankietowanych przyznało, że oferta w tym zakresie jest dobra. 6,58% oceniło ofertę Gminy w zakresie opieki zdrowotnej bardzo dobrze, a pozostałe 2,63% nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej?

Ankietowani mieszkańcy zwrócili uwagę na brak lekarzy specjalistów, problem w dostępie do lekarza pierwszego kontaktu, brak szpitala oraz brak apteki.

Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia mieszkańców i rozwoju lokalnej społeczności. Zapobieganie zjawiskom, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia, ochrona bezpieczeństwa, dbałość o zachowanie porządku publicznego oraz działania na rzecz ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej należą do obowiązków samorządu terytorialnego.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Stoszowice czuwa Komenda Powiatowa Policji w Ząbkowicach Śląskich. W 2022 roku na terenie Gminy Stoszowice dyżury pełniło dwóch dzielnicowych, a punkt przyjęć interesantów funkcjonuje w budynku Urzędu Gminy w Stoszowicach. Ponadto na terenie Gminy Stoszowice znajduje się siedem jednostek Ochotniczej Straży Pożarnych:

- OSP Budzów (włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego),
- OSP Przedborowa (włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego),
- OSP Stoszowice,
- OSP Jemna,
- OSP Lutomierz,
- OSP Rudnica,
- OSP Grodziszczce.

W 2022 roku w Gminie Stoszowice stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 81 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 15,50 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Stoszowice wynosi 75,50% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa dolnośląskiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Stoszowice najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,44 (wykrywalność 74%) oraz przeciwko

mieniu - 7,45 (wykrywalność 54%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,05 (100%), o charakterze gospodarczym - 3,04 (54%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,28 (94%).

Z danych przedstawionych przez Policję wynika, iż najczęściej dochodzi do interwencji z powodu zakłócania porządku publicznego.

Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu.

Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w roku:	Rok	Liczba interwencji
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	rok 2020	10
	rok 2021	9
	rok 2022	9
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	rok 2020	3
	rok 2021	3
	rok 2022	4
zakłócanie porządku publicznego	rok 2020	16
	rok 2021	13
	rok 2022	10
podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	rok 2020	0
	rok 2021	0
	rok 2022	0
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	rok 2020	2
	rok 2021	1
	rok 2022	1
przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	rok 2020	0
	rok 2021	0
	rok 2022	0
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	rok 2020	23
	rok 2021	21
	rok 2022	18

Najczęstszym przestępstwem na terenie Gminy Stoszowice była kradzież mienia, a także kradzież z włamaniem.

Tabela 9. Przestępstwa na terenie Gminy Stoszowice

Przestępstwa na terenie gminy	Rok	Liczba przestępstw
kradzież z włamaniem	rok 2020	4
	rok 2021	9
	rok 2022	8
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	rok 2020	5
	rok 2021	5
	rok 2022	4
pobicie	rok 2020	1
	rok 2021	0
	rok 2022	1
uszkodzenie mienia	rok 2020	8
	rok 2021	3
	rok 2022	1
kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	rok 2020	0
	rok 2021	0
	rok 2022	0
kradzież mienia	rok 2020	5
	rok 2021	8
	rok 2022	7
inne	rok 2020	4
	rok 2021	2
	rok 2022	2

Artykuł KK Kwalifikacja prawna liczba wszczętych / stwierdzonych / zakończonych postępowań:

Rok 2020 np.:

- znęcanie się nad rodziną - 5 / 4 / 5,
- groźba karalna - 3 / 2 / 3,
- uchylanie się od płacenia alimentów - 16 / 16 / 16,
- inne - 26 / 24 / 26.

Rok 2021 np.:

- znęcanie się nad rodziną - 6 / 5 / 6,
- groźba karalna - 5 / 4 / 5,
- uchylanie się od płacenia alimentów - 13 / 13 / 13,
- inne - 22 / 20 / 22.

Rok 2022 np.:

- znęcanie się nad rodziną - 3 / 2 / 3,
- groźba karalna - 2 / 1 / 2,
- uchylanie się od płacenia alimentów - 3 / 2 / 3,
- inne - 9 / 8 / 9.

Statystyki Policji wskazują, że osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, natomiast mężczyźni są najczęściej osobą stosującymi przemoc domową. Na przestrzeni lat 2020-2022 zmalała liczba osób doznających przemocy domowej oraz liczba osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu.

Tabela 10. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie

Liczba:	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba osób doznających przemocy domowej:	20	21	10
Kobiety	17	21	10
Mężczyźni	2	0	0
Nieletni	1	0	0

Liczba osób stosujących przemoc domową:	20	21	10
Kobiety	3	0	0
Mężczyźni	17	21	10
Nieletni	0	0	0
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	8	10	6
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	8	10	6
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	14	14	5

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2020 - wszczęcie 20 procedur NK,
- rok 2021 - wszczęcie 21 procedur NK,
- rok 2022 - wszczęcie 10 procedur NK.

Kultura

Ważną częścią działalności samorządu terytorialnego jest dbałość o kulturę, zachowanie jej bogactwa oraz zapewnienie różnych form jej upowszechniania wśród mieszkańców.

Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w Gminie Stoszowice jest Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Stoszowicach oraz Gminna Biblioteka w Srebrnej Górze z filiami w Stoszowicach i Przedborowej.

Działania Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Stoszowicach opierają się przede wszystkim na organizowaniu różnego rodzaju imprez mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych a także promowaniu gminy. Jednym z podstawowych kierunków działalności GOKSiRu jest rozwój Amatorskich Sekcji Artystycznych. W roku 2022 zajęcia odbywały się w następujących grupach: m.in. sekcja piłki nożnej WKS Śląsk Wrocław, sekcja plastyczna Srebrna Góra, sekcja ceramiczna, sekcja szachowa sekcja wspinaczki, sekcja tańca breakdance, sekcja jogi, sekcja ruchowo- gimnastyczna dla dzieci i dorosłych, sekcja Kick-Boxing dla dzieci i dorosłych, sekcja plastyczna, Borowianki Zespół Ludowy oraz harcerze. W GOKSiR w Srebrnej Górze spotykają się również członkowie Klubu Seniora, gdzie spotykają się seniorzy z całej gminy.

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Stoszowicach w 2022 r. zrealizował 26 przedsięwzięć kulturalnych i sportowych, w których udział wzięło blisko 7000 uczestników i widzów.

Punkt Informacji Turystycznej (PIT) punkt informacji turystycznej jest placówką prowadzoną w ramach gminnego ośrodka kultury sportu i rekreacji w Stoszowicach z siedzibą w Srebrnej Górze od 2016 roku. Punkt zajmuje się dystrybucją materiałów promocyjnych: pocztówek, map i przewodników, książek oraz folderów dotyczących Srebrnej Góry oraz gminy Stoszowice, jak również drobnych pamiątek z regionu. W PIT można uzyskać informację o zabytkach, trasach turystycznych i życiu kulturalnym gminy Stoszowice.

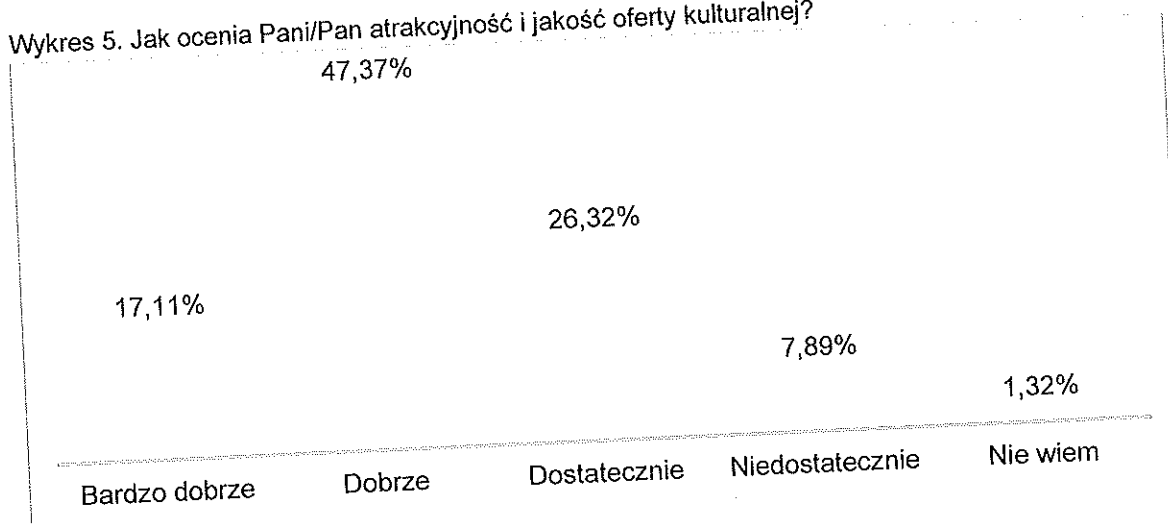
Gminna Biblioteka Publiczna w Srebrnej Górze działa nieprzerwanie od 1960 roku, to wiejska placówka, której głównym zadaniem jest dbałość o zaspokajanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej z terenu Gminy Stoszowice. Główną siedzibą Gminnej Biblioteki Publicznej jest Srebrna Góra (budynek GOKSiR), w jej ramach działają również dwie filie biblioteczne w Stoszowicach i w Przedborowej.

Według danych GUS z 2022 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Srebrnej Górze posiadała księgozbiór liczący 33 157 wolumenów. W 2022 roku zarejestrowano 344 czytelników oraz 4 150 wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz. W ramach działalności bibliotek funkcjonuje Klub Czytelnika. W czasie tych zajęć najmłodszy mają kontakt z wybraną literaturą dziecięcą.

W bibliotekach znajdują się również strefy zabaw, gdzie odbywają się zajęcia literacko plastyczne.

Jakość oferty kulturalnej, największy odsetek mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym ocenił na poziomie dobrym (47,37%). Z kolei, 26,32% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są dostateczne, a 17,11% przyznało, iż oferta kulturalna jest bardzo dobra. Następnie 7,89% oceniło ją na poziomie niedostatecznym, a pozostałe 1,32% nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej?

Sport, rekreacja i turystyka

Sport i rekreacja to ważna dziedzina życia mieszkańców Gminy Stoszowice. Aktywność ruchowa stała się doskonałym sposobem na spędzanie wolnego czasu przez dzieci i młodzież, jak również osoby dorosłe. Zajęcia sportowo-rekreacyjne mogą odbywać się w sposób zorganizowany w klubach sportowych lub indywidualnie.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. W większości miejscowości znajdują się boiska sportowe trawiaste oraz sale gimnastyczne w Budzowie, Grodziszczu i Stoszowicach. W 2023 roku otwarto również strzelnicę sportowo-rekreacyjną w Stoszowicach. Każdy chętny może skorzystać z wirtualnej strzelnicy. W Gminie Stoszowice funkcjonuje także filia WKS Śląsk Wrocław.

Zaletą gminy jest jej bardzo ciekawe położenie. Teren gminy w całości obejmuje obniżenie Stoszowic oraz część Gór Sowich i Bardzkich rozdzielonych Przełęczą Srebrną. Od północy zamykają go wzgórza Bielawskie, a od południa Masyw Grochowej. Gmina Stoszowice posiada niezwykle miejsca, ciekawe zabytki i atrakcje turystyczne.

Zabytki:

- Twierdza Srebrnogórska,
- Wiadukt srebrnogórski,
- Wiszący most,
- Żdanowski Wiadukt,
- Kościół parafialny pw. św. Jadwigi w Przedborowej,
- Kościółek pw. św. Marii Magdaleny w Różanej,
- Kościół parafialny św. Barbary w Stoszowicach,
- Kościół filialny św. Sebastiana,
- Kościół filialny pw. św. Maksymiliana Kolbego,
- Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła w Srebrnej Górze,
- Kościół parafialny św. Michała Archanioła w Rudnicy,

- Kościół parafialny św. Wawrzyńca,
- Kościół filialny, Matki Bożej Częstochowskiej w Lutomerzu,
- Kościół filialny pod wezwaniem św. Jana Nepomucena,
- Krzyż z XIX wieku w Mikołajowie,
- Fort nr 10 w Mikołajowie,
- Pomnik żołnierski,
- Fort Ostróg,
- Fort Rogowy,
- Fort Wysoka Skala,
- Fort Chochoł Mały,
- Koszary forteczne,
- Kolej Zębata,
- Zamek i Pałac w Stoszowicach,
- Zespół pałacowo-parkowy w Grodziszczu,
- Pałac w Rudnicy,
- Pałac w Budzowie,
- Kaplica mszalna w Żdanowie,
- Kaplica grobowa Langerów,
- Piec wapienniczy,
- Ruiny zamku w Rudnicy,
- Rzeźba św. Jana Nepomucena.

Inne atrakcje turystyczne:

- Ośrodek Jeździecki „Gawra”,
- Wioska indiańska – skansen,
- Park Linowy "MAMRUCH",
- Zorbing Srebrna Góra,
- Strzelnica Historyczna w Twierdzy Srebrna Góra,
- Tyrolka,
- Kolejka Fort Fan Express,
- Sery Lutomierskie z Gór Sowich,

- Największy system górskich tras rowerowych w Polsce - Strefa MTB Sudety,
- Trasa narciarstwa biegowego.- Sowiogórskie trasy do narciarstwa biegowego.

Strefa MTB Sudety to nie tylko najlepsze miejsce na rowery w Polsce, ale także unikalne połączenie trzech faktorów: aktywnego spędzania czasu wolnego (sport i rekreacja), obcowania z przyrodą w jej nienaruszonej postaci (park krajobrazowy Gór Sowich, Góry Suche) oraz turystyki na obszarze oferującym ponad 10 zabytków rozpoznawalnych w Polsce i Europie (m.in. Twierdza Srebrna Góra, Riese, Osówka, Zamek Grodno) i ponad 100 mniejszych lokalnych atrakcji. Odwiedzając Strefę MTB Sudety każdy znajdzie coś dla siebie, bez względu na to czy jest dzieckiem, osobą w kwiecie wieku, seniorem, zawodowcem czy amatorem.

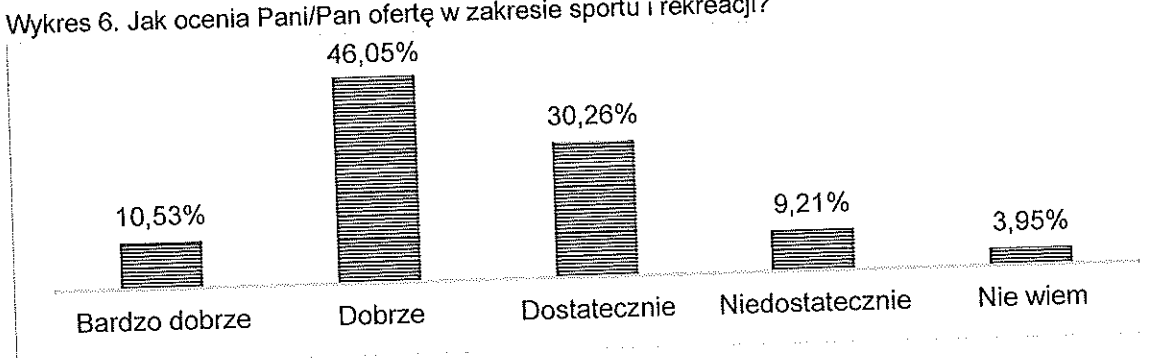
Baza gastronomiczna i noclegowa:

- „SOKÓŁKA” Pension & Restaurant,
- Restauracja „Sowia Spiżarnia”,
- Villa Hubertus,
- ŁOWISKO & SMAŻALNIA “U MATIEGO”,
- Folwark Leszczynówka,
- Hotel Srebrna Góra,
- Centrum Turystyki Niekonwencjonalnej,
- Dom Wypoczynkowy "Pod Fortami",
- Dom pod Twierdzą,
- Agroturystyka "Pod Świerkiem",
- Kortunal - Turystyka i Przygoda,
- Pokoje Gościnne „WACUŚ”,
- Dom wypoczynkowy "Wiesław",
- Kwatery Prywatne “Na Skarpie”,
- Pokoje Gościnne Józef Iberle,
- Zbigniew Pustelnik „Chatka Pustelnika”,
- Pokoje Gościnne, Grażyna Moczko,

- Grażyna Selwa - Żurawska „Mufion”,
- Agroturystyka w Starym Domu,
- Teresa i Kazimierz Bowcariwski Agroturystyka „Przełęcz Srebrna”,
- Waldemar Jasiński Agroturystyka „Pod Świerkiem”,
- DOM POD RÓŻAMI AGROTURYSTYKA,
- Agroturystyka „Sielska Kraina”,
- Pokoje Gościnne; Kazimierz Różański,
- Agroturystyka "Pod Bukami".

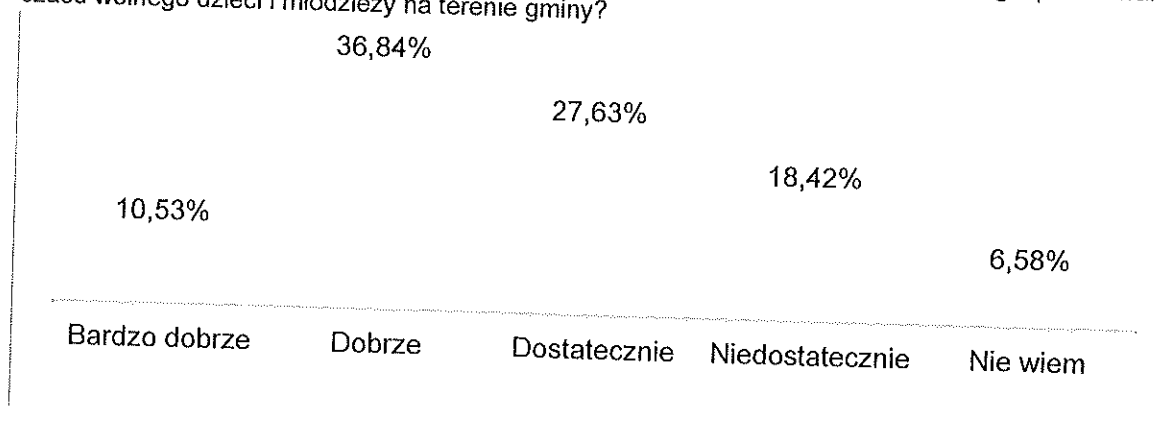
Ofertę w zakresie sportu i rekreacji, 46,05% mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dobrym. Z kolei, 30,26% uznało, że zasoby w tym zakresie są dostateczne, natomiast 10,53% przyznało, iż oferta sportu i rekreacji na terenie gminy jest bardzo dobra. Następnie 9,21% uznało, że zasoby gminy w tym zakresie są niedostateczne, a pozostałe 3,95% ankietowanych nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Ponadto, 36,84% ankietowanych mieszkańców dobrze oceniło działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei, 27,63% przyznało, iż oferta w tym zakresie jest dostateczna, a 18,42% stwierdziło, iż jest niedostateczna. Następnie 10,53% oceniło działania gminy w tym zakresie jako bardzo dobre. Pozostałe 6,58% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy?

Ankietowani mieszkańcy zwrócili uwagę na konieczność poszerzenia oferty dla starszych dzieci oraz młodzieży, gdyż obecna nie spełnia ich oczekiwań. Propozycje mieszkańców to: możliwość dostępu do sali gimnastycznej, więcej zajęć dodatkowych, budowa skateparku, budowa ścieżki rowerowej oraz więcej boisk sportowych.

Rynek pracy

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2022, w Gminie Stoszowice pracowało 1 721 osób w gospodarce narodowej, w tym 760 osób stanowiły kobiety, a 961 osób stanowili mężczyźni.

Tabela 11. Liczba osób pracujących w latach 2018-2021

Liczba osób pracujących	
pracujący ogółem	
rok 2018	731 osób
rok 2019	554 osoby
rok 2020	519 osób
rok 2021	495 osób
rok 2022*	1 721 osób
pracujące kobiety	
rok 2018	319 kobiet
rok 2019	219 kobiet
rok 2020	201 kobiet
rok 2021	212 kobiet
rok 2022*	760 kobiet
pracujący mężczyźni	
rok 2018	412 mężczyzn
rok 2019	335 mężczyzn
rok 2020	318 mężczyzn
rok 2021	283 mężczyzn
rok 2022*	961 mężczyzn

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

* Pracujący w gospodarce narodowej wg płci (dane GUS)

W 2022 roku na terenie Gminy Stoszowice na 1000 mieszkańców pracowały 332 osoby. Jest to mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz mniej od wartości dla Polski.

W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Stoszowice wynosiło 5 615,48 PLN, co odpowiada 83,70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Ponadto, w 2022 roku 15,7% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Stoszowice pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 34,7% w przemyśle i budownictwie, a 19,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Gospodarka

W Stoszowicach w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowane były 615 podmioty gospodarki narodowej, z czego 481 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 42 nowe podmioty, a 34 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2009-2022 najczęściej (63) podmiotów zarejestrowano w roku 2017, a najmniej (37) w roku 2021. W tym samym okresie najczęściej (83) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (22) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku.

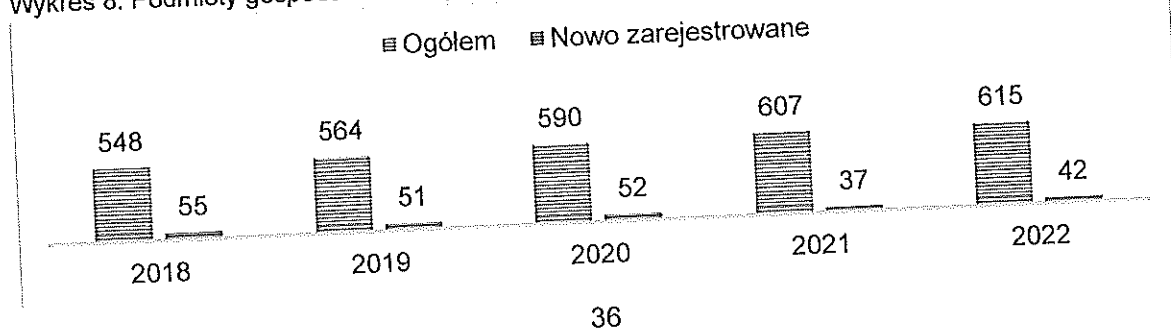
Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Stoszowice najczęściej (32) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (597) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

Ponadto, 5,2% (32) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 29,1% (179) podmiotów, a 65,7% (404) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Stoszowice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24.7%) oraz budownictwo (18.1%).

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stały wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2018-2022 – dane GUS

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, iż warunki do rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej są sprzyjające, a działania gminy w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości przyczyniają się do poprawy stanu gospodarki lokalnej.

Mieszkalnictwo

Dostępność fizyczna i ekonomiczna do mieszkań jest kluczowym czynnikiem wpływającym na atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania. Przyszłość Gminy Stoszowice w dużej mierze zależy od tego, czy depopulacja zatrzyma się lub zwolni tempo. Gmina musi poprawiać sytuację mieszkaniową swoich mieszkańców, szczególnie tych, którzy wchodząc w dorosłość, tworzą osobne gospodarstwo domowe. Zasobem mieszkaniowym gmina może także przyciągać nowych mieszkańców.

W 2022 roku w Gminie Stoszowice oddano do użytku 6 mieszkań. Na każdym 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,16 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Stoszowice to 1 809 nieruchomości. Na każdym 1000 mieszkańców przypada zatem 349 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Stoszowice to 5,67 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,73% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 93,35% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 90,08% mieszkań posiada łazienkę, 77,16% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,17% z gazu sieciowego.

Według Raportu o stanie Gminy Stoszowice za 2022 rok, Gmina Stoszowice dysponowała 8 lokalami mieszkalnymi o powierzchni użytkowej 305,87 m²; 4 lokalami socjalnymi o powierzchni 166,58 m² oraz 2 lokalami użytkowymi, o powierzchni użytkowej 75,442 m².

Stan środowiska

Uwarunkowania przyrodnicze, co można stwierdzić na podstawie ruchów migracyjnych ludności, odgrywają coraz większą rolę w decyzjach o lokalizacji miejsca zamieszkania. Środowisko przyrodnicze podlega z jednej strony ogromnej presji inwestycyjnej, z drugiej staje się przedmiotem troski w polityce przestrzennej.

Działania z zakresu ochrony środowiska na terenie Gminy Stoszowice w 2022 roku realizowane były zgodnie z Programem ochrony środowiska Gminy Stoszowice. W przypadku wpływu działalności człowieka na gospodarkę wodną szczególną rolę odgrywa gospodarka wodno-ściekowa. Duży wpływ na gospodarkę wodną wywiera również rolnictwo, m.in. niewłaściwe stosowanie zabiegów agrotechnicznych, w tym stosowanie nawozów sztucznych i organicznych. Na jakość wód duży wpływ ma również właściwy sposób postępowania z odpadami. Na terenie Gminy Stoszowice od 2015 r. działa Gminna Spółka Wodna, do której zadań należy wykonywanie, utrzymywanie, konserwacja i eksploatacja melioracji szczegółowej oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych właścicieli i użytkowników gruntów rolnych w obrębie Gminy Stoszowice. Gminna Spółka Wodna w 2022 roku wykonała prace/inwestycje na kwotę 116 980,00 zł.

W Stoszowicach znajduje się czujnik, który monitoruje stężenie pyłu zawieszonego w powietrzu PM 10 i PM 2.5 dzięki któremu można na bieżąco sprawdzić stan powietrza.

Usługi związane z odbiorem i wywozem odpadów komunalnych w 2022 r. z terenu Gminy Stoszowice realizują Wodociągi Srebrnogórskie Sp. z o.o. Na koniec 2022 roku łączna ilość złożonych deklaracji wynosiła - 1 759, w tym ilość osób wykazanych w ww. deklaracjach - 3831. Analiza deklaracji wykazała, iż 1 367 osób zgłosiło kompostownik na swojej posesji, a 2464 osób ogólną obowiązkową segregację odpadów.

Na terenie Gminy Stoszowice klimat akustyczny uzależniony jest głównie od ruchu pojazdów. Głównym źródłem zagrożenia dla środowiska akustycznego na terenie Gminy Stoszowice jest komunikacja, w szczególności hałas drogowy. Zagrożenie

środowiska tym źródłem hałasu znacznie się zwiększyło w ciągu ostatnich lat. Spowodowane jest to przede wszystkim wzrastającą liczbą pojazdów.

Na terenie Gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków.

W roku 2022 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono akcje proekologiczne. We współpracy z Fundacją „Zielona Akcja” w 2022 roku zrealizowano warsztaty terenowe dla uczniów” w ramach projektu „Przyroda łagodzi zmiany klimatu” mającego na celu rozwijanie postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne. Szeroko pojęta tematyka przyrodniczo- ekologiczna realizowana jest na bieżąco w ciągu całego roku poprzez programy ekologiczne: „Sprzątamy Świat”, Święto Drzewa, Dzień Ziemi oraz Działaj z impetem. Dzieci uczą się jak dbać o najbliższe otoczenie poprzez udział w sadzeniu drzew w ogrodzie przedszkolnym, sadzeniu i sianiu kwiatów miododajnych, ziół i pielęgnowaniu grządek.

Organizacje pozarządowe

Widocznym przejawem aktywności społecznej jest funkcjonowanie organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń. Organizacje te są kluczowym ogniwem rozwoju społecznego w skali lokalnej, a jednocześnie przez wspólne działania integrują miejscową społeczność.

Dzięki bliskiej współpracy organizacji samorządowych z mieszkańcami gminy, łatwiej zrozumieć lokalne potrzeby. Można w ten sposób skuteczniej i efektywniej wypełniać nakreślone zadania, które mogą być istotnym ogniwem rozwoju społeczno-gospodarczego.

Lista organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej na terenie Gminy Stoszowice:

- Klub Sportowy "Społeczne Towarzystwo Siatkarskie Budzów",
- Fundacja Kreacje,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Grodziszczce i Wsi Rudnica,
- Koło Łowieckie "Jeleni Róg",
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Ludowy Klub Sportowy "Przedborowianka" w Przedborowej,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Przedborowa, Koziniec i Różana "PRZE-KO-RA" w Przedborowej,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Ludowy Klub Sportowy "Wieża" w Rudnicy,
- Stowarzyszenie Rowerowe "KUREK TEAM",
- Sowiogórskie Towarzystwo Historyczno-Krajoznawcze w Rudnicy,
- Towarzystwo Srebrnogórskie "Fort Wysoka Skala",
- Stowarzyszenie - Klub Sportowy "Forty" w Srebrnej Górze,
- Stowarzyszenie Kuźnia Srebrnogórska,
- Stowarzyszenie Villsvin Hird w Srebrnej Górze,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Srebrnej Góry "Srebrna Reaktywacja",
- Stowarzyszenie kultury fizycznej Srebrnogórska Grupa Rowerowa,

- Fundacja Srebrnogórska,
- Fundacja GUFO,
- "Fundacja Złote Serce",
- Polski Związek Wędkarski Wałbrzych Koło Srebrna Góra,
- Polski Związek Działkowców ROD Konwalia Srebrna Góra,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Ludowy Zespół Sportowy "GROM" Stoszowice,
- Stowarzyszenie Turystyczne Gmin Gór Sowich,
- Bezpieczne Stoszowice,
- Fundacja POZYTYWKA,
- Zbożowa Grupa Producentcka - Zrzeszenie Producentów Rolnych "WAGA",
- Fundacja "Nowoczesna Oświata",
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych,
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Budzowie z siedzibą w Stoszowicach.
- Koło Gospodyń Wiejskich w Stoszowicach,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Budzowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Żdanowie,
- "Borowianki" Koło Gospodyń Wiejskich w Przedborowej,
- Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska „Dzieci Śląska”

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY STOSZOWICE

Na początku badania mieszkańców poproszono o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie gminy. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

Tabela 12. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie Gminy Stoszowice

Problemy społeczne	Średnia ważona problemu
alkoholizm	3,89
narkomania	3,17
wzrost przestępczości	3,07
nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	2,88
bezrobocie	3,82
ubóstwo	3,63
przemoc	3,41
uzależnienia behawioralne	3,16

Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali alkoholizm, którego ważność została oceniona na poziomie 3,89, czyli problemu istotnego. Pozostałe problemy zostały ocenione na niższych poziomach. Najwyższa pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd terytorialny w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Kolejnymi, zauważalnymi przez mieszkańców problemami na terenie Gminy Stoszowice okazał się problem bezrobocia oraz problem ubóstwa. Mieszkańcy mieli również możliwość wskazania

innych najistotniejszych problemów w ich otoczeniu. Wśród nich znalazły się m.in.: brak komunikacji miejskiej, bród i zanieczyszczone środowisko.

Mieszkańcy zostali również zapytani jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest uzależnienie od Internetu, wskazane przez 67,11% badanych mieszkańców. Kolejno 57,89% przyznało, iż jest to bezproduktywne spędzanie wolnego czasu, a 38,16% dostrzega zaniedbanie wychowawcze. Następnie 27,63% wskazało na używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, a 25,00% na demoralizację. Z kolei, 11,84% wskazało na zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena). Kolejno 7,89% zaznaczyło przestępczość, a 6,58% wskazało na narkomanię oraz przemoc domową.

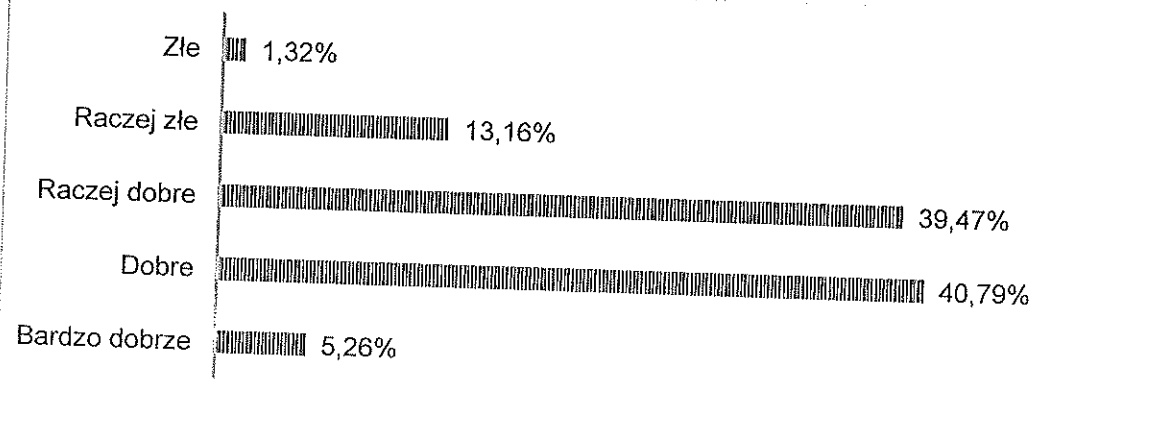
Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd też suma jest większa niż 100%.

Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej na terenie gminy?

Używanie substancji psychoaktywnych	27,63%	
Uzależnienie od Internetu		67,11%
Przestępczość	7,89%	
Narkomania	6,58%	
Bezproduktywne spędzanie wolnego czasu		57,89%
Demoralizacja	25,00%	
Przemoc domową	6,58%	
Sieroctwo	0,00%	
Zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena)	11,84%	
Zaniedbanie wychowawcze		38,16%

Ogólne warunki życia w Gminie Stoszowice mieszkańcy najczęściej oceniali jako dobre. Taką odpowiedź wskazało 40,79% badanych respondentów. Z kolei, 39,47% przyznało, iż są one raczej dobre. Kolejno, 13,16% ankietowanych oceniło warunki życia w Gminie jako raczej złe oraz 1,32% jako złe. Pozostałe 5,26% mieszkańców wystawiło ocenę bardzo dobrą.

Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w Gminie Stoszowice?

Poproszono również mieszkańców o ocenę sytuacji materialnej ich rodziny. I tak, 46,05% oceniło ją na poziomie dobrym. Kolejno 30,26% przyznało, że jest ona przeciętna, ani dobra, ani zła. Następnie 15,79% stwierdziło, iż jest ona bardzo dobra, a 6,58% oceniło ją jako złą. Pozostałe 1,32% oceniło ją jako bardzo złą.

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. ust. 1. ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3. w/w ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W STOSZOWICACH

Zadania z powołanego zakresu realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach.

Ponadto pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach realizują dodatkowe zadania wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa tj:

- 1) świadczeń rodzinnych;
- 2) pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 3) prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych;
- 4) pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym;
- 5) dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych;
- 6) karty dużej rodziny;
- 7) potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób, które nie posiadają ubezpieczenia;
- 8) przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy;
- 9) profilaktyki i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 10) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

- 11) pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- 12) o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 13) wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia;
- 14) wynikających z ustawy o dodatku węglowym;
- 15) wynikających z ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw;
- 16) wynikających z ustawy o dodatku osłonowym.

Prawidłową realizację zadań oraz funkcjonowanie Ośrodka zapewnia kadra w skład, której wchodziło według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku 8 pracowników, w tym kadra kierownicza -1 osoba, pracownicy socjalni - 2 osoby i pozostali pracownicy - 5 osób. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach nie zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach wynika, iż na przestrzeni lat 2020-2022 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, Ponadto, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemów uzależnień pozostaje na zbliżonym poziomie.

Tabela 13. Osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną	Rok	Liczba
rodziny korzystające ze świadczeń OPS	rok 2020	141 rodzin
	rok 2021	135 rodzin
	rok 2022	116 rodzin
liczba osób w rodzinach	rok 2020	194 osoby
	rok 2021	172 osoby
	rok 2022	147 osób
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień (alkoholizm, narkomania, behawioralne)	rok 2020	15 rodzin
	rok 2021	15 rodzin
	rok 2022	14 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Najczęstszą formą udzielanej pomocy jest praca socjalna, która jest ważnym zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwiązania lub wzmocnienia aktywności, samodzielności życiowej. Prowadzona jest również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy oraz koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Istotną formą wsparcia są również świadczenia pieniężne - choć liczba osób korzystających z tego typu pomocy na przestrzeni ostatnich trzech lat zmalała. Wiele osób korzysta również ze świadczeń niepieniężnych.

Tabela 14. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych

Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS	Rok	Liczba
świadczenia pieniężne	rok 2020	137 osób
	rok 2021	132 osoby
	rok 2022	106 osób
świadczenia niepieniężne	rok 2019	64 osoby
	rok 2020	48 osób
	rok 2021	47 osób
pomoc udzielana w postaci wyłącznie pracy socjalnej	rok 2020	172 osoby
	rok 2021	90 osób
	rok 2022	180 osób
usługi opiekuńcze	rok 2020	8 osób
	rok 2021	6 osób
	rok 2022	9 osób
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	rok 2020	10 osób
	rok 2021	8 osób
	rok 2022	6 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez OPS

w Stoszowicach w 2022 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm.

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:

Powody przyznawania pomocy społecznej	Rok	Liczba
niepełnosprawność	rok 2020	68 rodzin
	rok 2021	56 rodzin
	rok 2022	58 rodzin
bezrobocie	rok 2020	83 rodziny
	rok 2021	84 rodziny
	rok 2022	62 rodziny
potrzeba ochrony macierzyństwa	rok 2020	6 rodzin
	rok 2021	4 rodziny
	rok 2022	4 rodziny
ubóstwo	rok 2020	99 rodzin
	rok 2021	94 rodziny
	rok 2022	86 rodzin
bezradność opiek. wych.	rok 2020	47 rodzin
	rok 2021	46 rodzin
	rok 2022	19 rodzin
długotrwała lub ciężka choroba	rok 2020	73 rodziny
	rok 2021	63 rodziny
	rok 2022	55 rodzin
przemoc domowa	rok 2020	2 rodziny
	rok 2021	1 rodzina
	rok 2022	1 rodzina
alkoholizm	rok 2020	15 rodzin
	rok 2021	15 rodzin
	rok 2022	14 rodzin
bezdomyność	rok 2020	2 rodziny
	rok 2021	0 rodzin
	rok 2022	2 rodziny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej to: zasiłek stały, okresowy, celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na pokrycie i kontynuowanie wydatków związanych z nauką języka polskiego przez uchodźców. Świadczenia usługowe koncentrują się wokół zapewnienia pomocy opiekuńczej i rehabilitacji społecznej poprzez udzielanie usług opiekuńczych oraz prowadzenie ośrodków wsparcia. Poniżej zaprezentowana została tabela nt. liczby osób, którym decyzją przyznano świadczenia z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2020-2022.

Tabela 16. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia z pomocy społecznej w latach 2020-2022

Rodzaj świadczenia	Rok	Liczba
zasiłek stały	rok 2020	27 osób
	rok 2021	23 osoby
	rok 2022	21 osób
zasiłek okresowy	rok 2020	51 osób
	rok 2021	52 osoby
	rok 2022	46 osób
zasiłek celowy ogółem	rok 2020	127 osób
	rok 2021	124 osoby
	rok 2022	98 osób
zasiłek celowy na żywność w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”	rok 2020	102 osoby
	rok 2021	104 osoby
	rok 2022	87 osób

Tabela 17. Wszczęcie procedur „Niebieskie Karty” przez OPS w Stoszowicach

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:		
Wszczęcie procedur	Rok 2020	23
	Rok 2021	22
	Rok 2022	10

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach, w którym wzięło udział 8 osób. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodzin z terenu Gminy Stoszowice pracownicy OPS najczęściej wymieniali ubóstwo, alkoholizm oraz bezrobocie, a kolejno nieporadność życiowa, niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami oraz zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych. Pojawiła się również pojedyncza odpowiedź wskazująca na przemoc domową i bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Z odpowiedzi pracowników OPS wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają problem bezrobocia, finansowy, ubóstwa oraz trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pojawiły się również pojedyncze odpowiedzi wskazujące na alkoholizm, uzależnienia dokładniej nieokreślone (uzależnienie dzieci od komputera, uzależnienie od leków, uzależnienie od substancji psychoaktywnych) oraz konflikty ze współmałżonkiem/partnerem.

Bezrobocie

Zgodnie z danymi GUS, w 2022 roku w Gminie Stoszowice zarejestrowano 156 osób bezrobotnych, w tym: 83 kobiety oraz 73 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2018-2022 można zauważyć, iż ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Gminie Stoszowice zmalała. Szczególnie zauważalny jest spadek osób długotrwale bezrobotnych.

Tabela 18. Stan bezrobocia rejestrowanego w latach 2018-2022

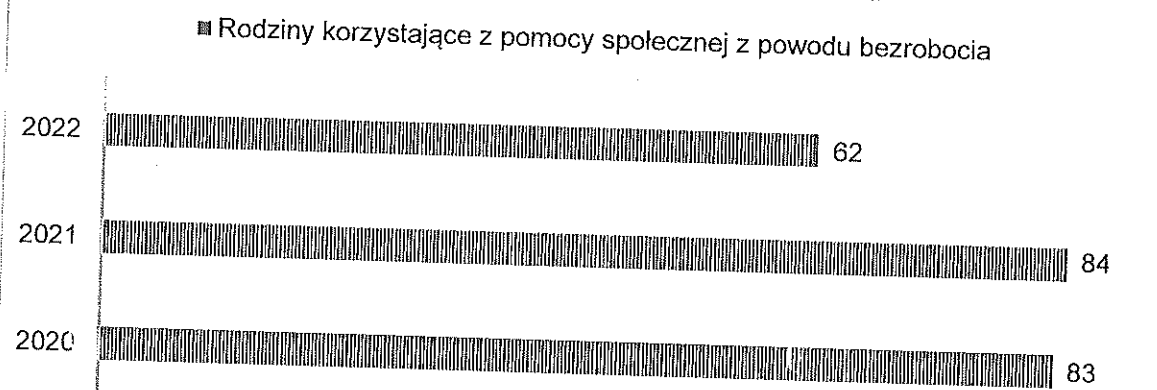
Stan bezrobocia	
bezrobotni zarejestrowani ogółem:	
rok 2018	270 osób
rok 2019	178 osób
rok 2020	165 osób
rok 2021	152 osoby
rok 2022	156 osób
kobiety	
rok 2018	148 kobiet
rok 2019	95 kobiet
rok 2020	84 kobiety
rok 2021	79 kobiet
rok 2022	83 kobiety
mężczyźni	
rok 2018	122 mężczyzn
rok 2019	83 mężczyzn
rok 2020	81 mężczyzn
rok 2021	73 mężczyzn
rok 2022	73 mężczyzn
osoby długotrwale bezrobotne	
rok 2018	140 osób
rok 2019	90 osób
rok 2020	89 osób
rok 2021	79 osób
rok 2022	72 osoby

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 roku wynosił 5,1% (5,8% wśród kobiet oraz 4,4% wśród mężczyzn).

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowana w Gminie Stoszowice wynosiła w 2022 roku 9,9% (9,9% wśród kobiet i 9,9% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa dolnośląskiego (4,5%) oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski (5,2%).

Zgodnie z danymi OPS w Stoszowicach, w 2021 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia była najwyższa, a w 2022 roku najniższa.

Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Bezdomność

Zdefiniowanie pojęcia bezdomności niewątpliwie nastrocza badaczom coraz to nowszych problemów. Najogólniej, można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania³.

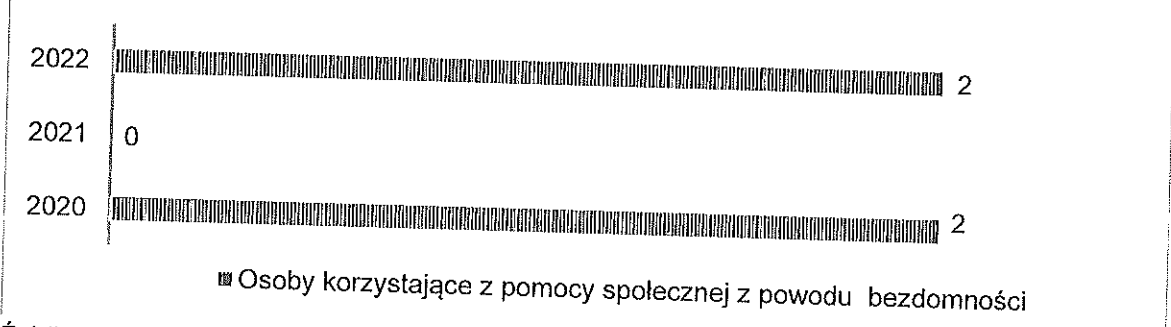
Bezdomność wydaje się być szczególnie bolesnym zjawiskiem, gdyż człowiek, którego ona dotyczy, pozostając bez dachu nad głową, funkcjonuje bez przestrzeni, w której może się schronić przed trudnymi życiowymi sytuacjami. Osobie, która ma dom, bardzo trudno zrozumieć bezdomnych, a przecież jest ich coraz więcej. Dzisiaj można ich spotkać w każdym mieście; do niedawna zaś stanowili zjawisko charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Jest to swego rodzaju znak czasu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach obejmuje wsparciem osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością, przebywające na terenie Gminy Stoszowice. Zgodnie z definicją określoną w ustawie o pomocy społecznej, osobę bezdomną określa się jako „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

³ Porowski. M, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434

Zgodnie z danymi OPS w Stoszowicach, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności pozostaje na zbliżonym poziomie.

Wykres 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najwięcej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu⁴.

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Posługując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 19. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) dla Polski 37,8 mln mieszkańców oraz Gminy Stoszowice 5 182 mieszkańców	
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Polska: ok. 2% populacji
	Gmina Stoszowice: ok. 103 osoby
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	Polska: ok. 4% populacji
	Gmina Stoszowice: ok. 207 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	Polska: ok. 4% populacji
	Gmina Stoszowice: ok. 207 osób

⁴ PARPA - szkody zdrowotne i uzależnienie, picie ryzykowne i szkodliwe

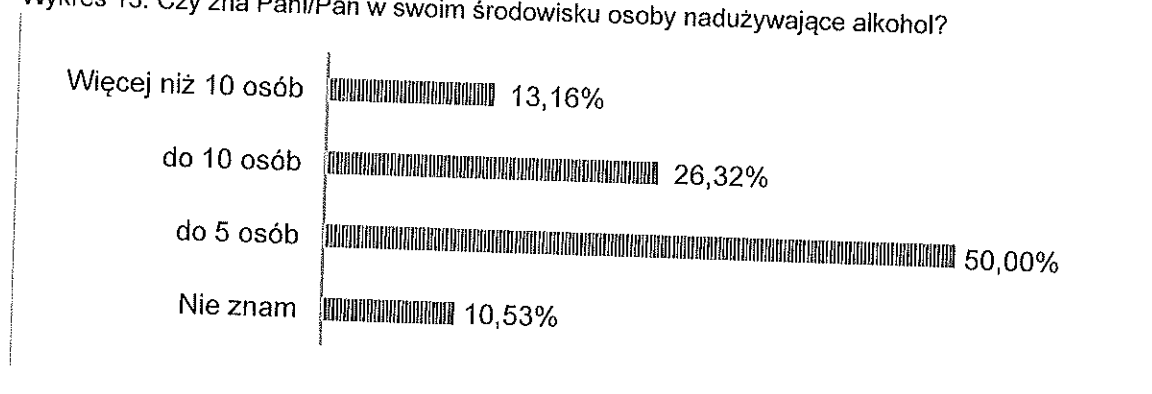
Osoby pijące szkodliwie	Polska: 5-7% populacji
	Gmina Stoszowice: 5-7% tj. ok. 259 - 362 osoby
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	Polska: 2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin
	Gmina Stoszowice: ok. 138 osób dorosłych i dzieci

Zródło: PARPA

Dane z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany najwyżej w hierarchii problemów społecznych. Dla 56,58% badanych jest to problem zauważalny na terenie Gminy Stoszowice, a dla 25,00% jest to problem bardzo powszechny. Z kolei 17,11% uważa, że są to nieliczne przypadki. Następnie 1,32% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Ponadto, 53,95% uważa, że osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów, gdyż łącznie 89,48% zna osobiście kogoś, kto w ich ocenie nadużywa alkoholu, w tym: 50,00% do 5 takich osób, 26,32% zna do 10 takich osób, a 13,16% więcej niż 10 takich osób. Pozostali ankietowani, tj. 10,53% zaprzeczyli posiadaniu takich znajomości.

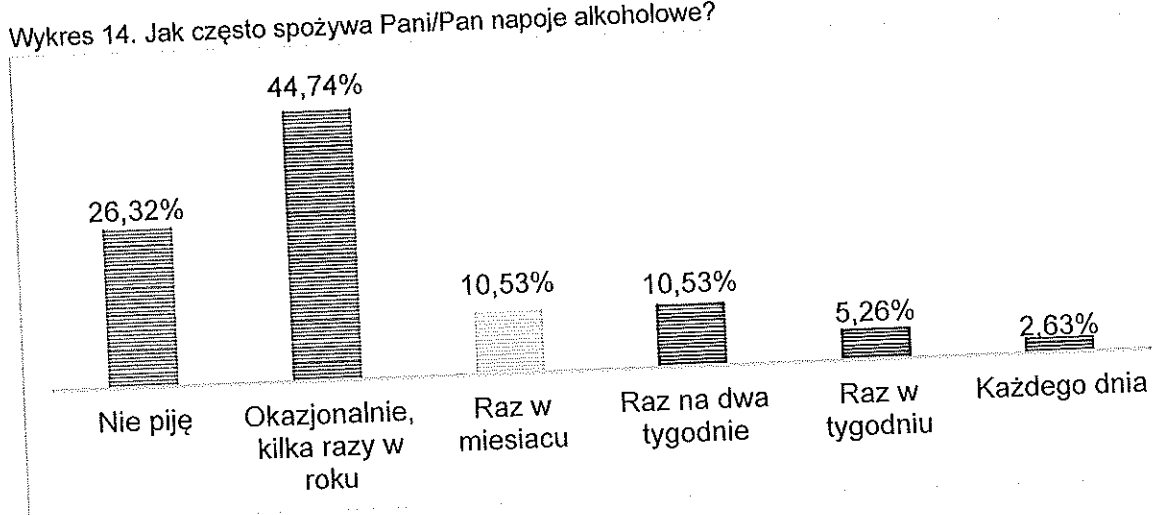
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?

Jak wynika z deklaracji badanych mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice, alkohol jest obecny w ich życiu, lecz częstotliwość jego spożywania jest zazwyczaj

okazjonalna. Najliczniejsza grupa ankietowanych tj. 44,74% przyznała się do spożywania napojów alkoholowych okazjonalnie, średnio kilka razy w roku. Z kolei, 26,32% zadeklarowało abstynencję, natomiast 10,53% przyznało, iż spożywa alkohol raz w miesiącu i taka sama liczba osób przyznała, iż ma to miejsce raz na dwa tygodnie. Następnie, 5,26% ankietowanych spożywa alkohol raz w tygodniu, a 2,63% każdego dnia.

Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

Podkreślić należy, iż 56,58% ankietowanych przyznało, że spotkało się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców. Nieco niepokojącym jest, iż 17,11% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na nasilenie zjawiska spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. Ponadto, łącznie 48,68% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Z pozyskanych danych wynika, iż 47,37% badanych potrafiło samodzielnie wskazać przynajmniej jedną instytucję, która zajmuje się taką pomocą. Odpowiedzi respondentów wskazywały najczęściej na Ośrodek Pomocy Społecznej, oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pozostałe 52,63% przyznało, że nie zna żadnej instytucji, udzielającej pomocy osobom uzależnionym. W celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji działających w obszarze profilaktyki, zasadnym wydaje się więc podjęcie działań informacyjnych w tym zakresie.

Problem spożywania napojów alkoholowych przez młode osoby potwierdzają także wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu Gminy Stoszowice.

Z pozyskanych danych wynika, iż 3,92% uczniów klas piątych i szóstych oraz 23,68% uczniów klas siódmych i ósmych miało już kontakt z alkoholem. Niepokojącym jest również fakt, iż obniża się wiek inicjacji alkoholowej, która według deklaracji badanych uczniów najczęściej przypada na wiek 13 i 14 lat. Warto zaznaczyć, iż 44,44% klas siódmych i ósmych spożywało alkohol za namową osób trzecich. Wielu uczniów biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Uczniowie prezentują dość dobry poziom znajomości konsekwencji zdrowotnych picia alkoholu.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stoszowicach

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- konstruuje i opiniuje program, projekty uchwał oraz oferty wpływające w trakcie roku,
- podejmuje działania zmierzające do kierowania osób uzależnionych na leczenie pod nadzorem Sądu,
- sporządza Niebieską Kartę zgłaszającym się osobom doświadczającym przemocy,
- wydaje opinie, postanowienia określone przepisami prawa w sprawach udzielania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2022 wskazują, iż zmalała liczba wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego oraz liczba przeprowadzonych rozmów motywujących. W 2022 roku Komisja odbyła 10 posiedzeń, wydając 1 opinię na sprzedaż napojów alkoholowych. Przeprowadzono 7 rozmów motywujących, natomiast do sądu skierowano 1 wniosek o zobowiązanie do podjęcia terapii odwykowej. W 2022 roku na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu do biegłych sądowych psychologa i psychiatry Komisja nie skierowała żadnej osoby.

Tabela 20. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania GKRPA	Rok	Liczba
posiedzenia GKRPA (ogółem)	rok 2020	17 posiedzeń
	rok 2021	11 posiedzeń
	rok 2022	10 posiedzeń
posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	rok 2020	17 posiedzeń
	rok 2021	6 posiedzeń
	rok 2022	10 posiedzeń
przeprowadzone rozmowy motywujące	rok 2020	12 rozmów
	rok 2021	19 rozmów
	rok 2022	7 rozmów
kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	rok 2020	0 kontroli
	rok 2021	0 kontroli
	rok 2022	0 kontroli
wnioski o leczenie odwykowe	rok 2020	8 wniosków
	rok 2021	13 wniosków
	rok 2022	8 wniosków
zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	rok 2020	3 zlecenia
	rok 2021	6 zleceń
	rok 2022	0 zleceń
wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	rok 2020	3 wnioski
	rok 2021	6 wniosków
	rok 2022	1 wniosek

postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	rok 2020	5 opinii
	rok 2021	16 opinii
	rok 2022	1 opinia
szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	rok 2020	0 szkoleń
	rok 2021	0 szkoleń
	rok 2022	0 szkoleń

Na terenie Gminy Stoszowice działa Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi oraz ich rodzin. Praca Punktu polega na zatrudnieniu Specjalisty Psychoterapii Uzależnień, który przekazuje informację osobom uzależnionym i ich rodzinom na temat specyfiki samego problemu, ale też na temat placówek, grup terapeutycznych i publicznych ośrodków terapeutycznych. Punkt Konsultacyjny przeznaczony jest również dla osób wobec których stosowana jest przemoc domowa.

Z danych przekazanych przez GKRPA wynika, iż liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu była znacznie wyższa w 2021 i 2022 roku, niż w roku 2020.

Tabela 21. Działalność Punktu Konsultacyjnego

Punkt Konsultacyjny	Rok	Liczba
liczba osób korzystających z pomocy Punktu	rok 2020	12 osób
	rok 2021	79 osób
	rok 2022	75 osób
rodziny z problemem alkoholowym	rok 2020	osoby uzależnione - 12 osób
		członkowie rodzin - 12 osób
	rok 2021	osoby uzależnione - 25 osób
		członkowie rodzin - 25 osób
	rok 2022	osoby uzależnione - 7 osób
		członkowie rodzin - 7 osób

Tabela 22. W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

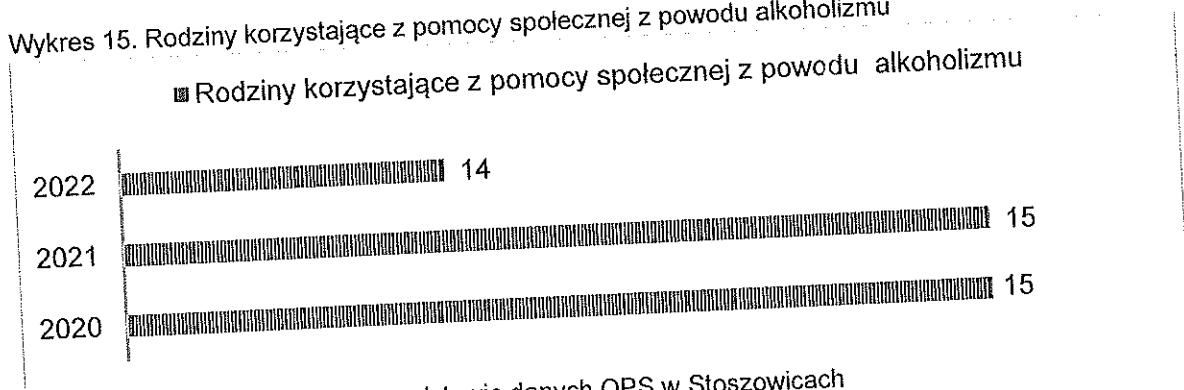
Procedura „Niebieskie Karty”	Rok	Liczba
wszczęcie procedur	rok 2020	8 procedur
	rok 2021	9 procedur
	rok 2022	8 procedur

Inne instytucje lecznictwa i poradnictwa:

Współpraca z Centrum Terapii Uzależnień SANGO w Ząbkowicach Śląskich dotycząca ambulatoryjnych świadczeń leczniczych w zakresie świadczeń medycznych, obejmujących sprawowanie opieki nad uzależnionymi od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także członków tych rodzin.

Zgodnie z danymi OPS w Stoszowicach, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu pozostaje na zbliżonym poziomie.

Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Narkomania

Według danych z lat 2018/2019 odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lata)⁵.

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie Gminy Stoszowice, jednak są to nieliczne przypadki. Taką odpowiedź zaznaczyło 63,16% badanych mieszkańców. Jednakże dla 14,47% jest to problem zauważalny. Kolejno, 10,53% ankietowanych stwierdziło, iż problem narkomanii nie występuje na terenie Gminy Stoszowice, a pozostałe 11,84% nie miało zdania w tym temacie.

Większość respondentów biorących udział w badaniu nie zna osób zażywających narkotyki (68,42%), jak również miejsc, w których można dokonać zakupu tego rodzaju substancji psychoaktywnych (88,16%). Do zażywania narkotyków bądź innych substancji odurzających przyznało się 18,42% respondentów twierdząc w większości, iż zdarzyło się kilka razy.

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów pojawiły się deklaracje potwierdzające znajomość w swoim środowisku osób niepełnoletnich zażywających narkotyki. Do posiadania tego typu znajomości przyznało się 5,88% uczniów klas piątych i szóstych oraz 21,05% uczniów klas siódmych i ósmych. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych nie miała dotychczas kontaktu z narkotykami. Do zażywania narkotyków przyznało się 18,42% uczniów klas siódmych i ósmych. Ponadto, jedna osoba przyznała, że przebywała pod wpływem narkotyków na terenie szkół. Również jedna osoba spośród uczniów klas siódmych

⁵ Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020

i ósmym potwierdziło, iż posiada informacje gdzie i u kogo można kupić narkotyki. Badani uczniowie prezentują raczej dobry poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków, a także sankcji prawnych z tytułu ich posiadania, potwierdzając ogólną wiedzę na ten temat. Niemniej jednak istnieje spora grupa osób, szczególnie wśród uczniów młodszych, która takiej wiedzy nie posiada.

Idąc dalej, jeden uczeń z klas starszych przyznał, iż wie gdzie i u kogo kupić dopalacze. Ponadto, 7,89% (3 uczniów) klas siódmych i ósmych przyznało, że zna osoby w swoim środowisku, które zażywają dopalacze. Do używania tego typu substancji przyznał się jeden uczeń klas starszych. Uczniowie prezentują dość dobry poziom wiedzy nt. konsekwencji zdrowotnych stosowania dopalaczy, jednak istnieje grupa osób, która przyznała się do braku wiedzy w tym zakresie.

Uzależnienia behawioralne

Nieustanny postęp technologiczny, będący imperatywem o sile nieomal równej postępowi biologicznemu, codziennie zmienia otaczającą nas rzeczywistość, kreując nie tylko nowe możliwości, lecz także wyzwania. (...) Takie zjawiska, jak ogólnoswiatowa wymiana informacji, stosowanie elektronicznego podpisu, korzystanie z e-bankowości czy niezwykle popularne portale społecznościowe oraz rozrywkowe, prowadzą do wirtualizacji rzeczywistości i „cyfryzacji” ludzkiego życia.⁶

Wraz ze wzrostem popularności i dostępności nowych technologii wzrasta także lista zagrożeń związana z ich użytkowaniem. Według opublikowanych przez GUS danych z 2017 r. 98,8% gospodarstw domowych z dziećmi wykorzystuje Internet do codziennych aktywności. W zrealizowanych rok wcześniej badaniach „Nastolatki wobec Internetu” (Kamieniecki i in., 2016) również wykazano, że w domu korzysta z niego codziennie ponad 90% nastolatków. Internet stał się nieodłącznym elementem życia młodych ludzi, niezbędnym do nauki i komunikacji. Powszechne korzystanie przez młodzież z tego medium nasuwa pytania o związane z tym zagrożenia. Chociaż dla większości użytkowników Internet faktycznie jest narzędziem pracy, rozrywki i komunikacji, to jednak w przypadku pewnej grupy młodych internautów korzystanie z sieci może wymykać się spod kontroli.

W związku z tym zadano poszczególnym grupom badawczym kilka pytań odnośnie zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Wśród uczniów klas piątych i szóstych najbardziej zauważalnym problemem jest nadmierne korzystanie z Internetu oraz nadmierne korzystanie z gier komputerowych wskazane po równo przez 9,80%.

⁶ Wasilewski. J, Zarys definicyjny cyberprzestrzeni [w:] „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2013, nr 9

Z kolei, 21,05% uczniów klas siódmych i ósmych mierzy się z obsesyjnym kupowaniem niepotrzebnych rzeczy (zakupoholizm). Następnie 18,42% przyznało, że nadmiernie korzysta z Internetu. Kolejno 15,79% uczniów nadmiernie korzysta z gier komputerowych i tyle samo badanych uczniów przyznało się do odczuwania strachu związanego z brakiem kontaktu z telefonem komórkowym (nomofobię). Z kolei, 13,16% potwierdziło, iż nałogowo korzysta z telefonu (fonoholizm).

Wielu rodziców zadaje sobie pytanie, czy ich nastoletnie dzieci mogą uzależnić się od komputera lub innych czynności. Czy takie niepokojące zjawiska mogą zagrozić zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci? Do niedawna uważano, że można się uzależnić tylko od substancji psychoaktywnych, a więc od alkoholu, tytoniu, leków i narkotyków. Okazuje się jednak, że w dobie nowoczesnych technologii informatycznych dorastające dzieci są coraz bardziej narażone na inne zagrożenia, które określa się jako uzależnienie od czynności lub uzależnienie behawioralne.

Zapytano więc rodziców, czy zauważyli u swojego dziecka problemy związane z uzależnieniami od czynności. W wyniku odpowiedzi okazało się, iż największy odsetek badanych rodziców tj. 34,62% wskazał, iż ich dzieci najczęściej dotyczy problem nałogowego korzystania z telefonu komórkowego i tyle samo rodziców wskazało na nadmierne korzystanie z gier komputerowych. Kolejno 30,77% respondentów zauważyło u swoich dzieci problem nadmiernego korzystania z Internetu, a 15,38% problem z nadmiernym wykorzystywaniem przeglądarek internetowych (Efekt Googlea). Taka sama liczba badanych rodziców (15,38%) wskazała na problem związany ze strachem z powodu braku kontaktu z telefonem komórkowym (nomofobia).

Również badani nauczyciele wskazywali najczęściej, że ich uczniów dotyczy problem nałogowego korzystania z telefonu komórkowego oraz nadmiernego korzystania z gier komputerowych, takie odpowiedzi wybrało po 62,86% respondentów. Kolejno wskazali na problem nadmiernego korzystania z Internetu (57,14%) oraz problem nadmiernego wykorzystywania przeglądarek internetowych (28,57%). Wiele nauczycieli wskazało, iż uczniów dotyczy również problem związany z zaburzeniami odżywiania (28,57%)

problem zachowań autoagresywnych oraz strach związany z brakiem kontaktu z telefonem komórkowym (po 22,86%).

Zarówno badani rodzice, jak i badani nauczyciele najczęściej oceniali swoją wiedzę na temat uzależnień behawioralnych jako dobrą. Ponadto, 68,57% badanych nauczycieli przyznało, iż chcieliby uczestniczyć w szkoleniach poświęconych tematyce uzależnień behawioralnych.

Najważniejszym problemem wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice również okazał się problem nadmiernego korzystania z telefonu komórkowego. Taką odpowiedź wskazało 50,00% badanych mieszkańców. Kolejno 48,68% mierzy się z siecioletizmem, a 25,00% przyznało, że dotyczy ich pracioletizm. Pozostałe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:

Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	Tak
uzależnieniem od pracy (pracioletizm)	25,00%
nadmiernym korzystaniem z telefonu komórkowego (fonioletizm)	50,00%
nadmiernym korzystaniem z Internetu	48,68%
nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych	10,53%
hazardem	3,95%
nałogowym kupowaniem rzeczy (zakupioletizm)	15,79%
nadmiernym objadaniem się (jedzenioioletizm)	17,11%
obsesyjnym przestrzeganiem jedzenia zdrowej żywności (ortoreksja)	7,89%

Ponadto, 38,16% badanych mieszkańców oceniło na poziomie dobrym swoją wiedzę na temat uzależnień behawioralnych. Kolejno 34,21% przyznało, iż jest ona dostateczna, a 14,47% stwierdziło, że ich wiedza w tym zakresie jest niedostateczna. Następnie 6,58% przyznało, iż posiada bardzo dobrą wiedzę w tym temacie i tyle samo nie wiedziało jak ustosunkować się do tak zadanego pytania.

W kontekście przywołanych wyżej wyników badań, zaleca się upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Dane demograficzne wskazują na problem starzenia się społeczeństwa na terenie Gminy Stoszowice. Zwłaszcza zauważalny jest rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego. Przejawia się on wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. Związku z tym postępujący proces starzenia się społeczeństwa, wymusza na władzach samorządowych podejmowanie działań zmierzających do redukcji jego skutków.

Tabela 24. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	
ogółem:	
rok 2018	5 415 osób
rok 2019	5 381 osób
rok 2020	5 260 osób
rok 2021	5 224 osoby
rok 2022	5 182 osoby
osoby w wieku 0-17 lat:	
rok 2018	916 osób
rok 2019	911 osób
rok 2020	910 osób
rok 2021	903 osoby
rok 2022	886 osób
osoby w wieku 18-59 lat:	
rok 2018	3 171 osób
rok 2019	3 093 osoby
rok 2020	2 957 osób
rok 2021	2 914 osób
rok 2022	2 883 osoby

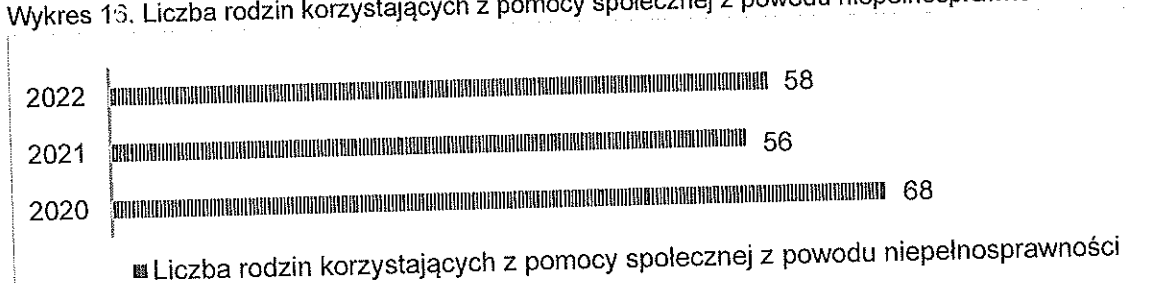
osoby w wieku 60 lat i więcej:	
rok 2018	1 328 osób
rok 2019	1 377 osób
rok 2020	1 393 osoby
rok 2021	1 407 osób
rok 2022	1 413 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognozy demograficzne (GUS) wskazują na przyspieszenie negatywnych tendencji - do 2030 roku dzieci do 14 roku życia ubędzie nawet o 15,4% (ostatnie dwa lata były szczególnie niekorzystne pod względem ujemnego przyrostu naturalnego), a osób w wieku produkcyjnym o blisko 8,2%; przybędzie za to 20,8% osób po 65 roku życia.

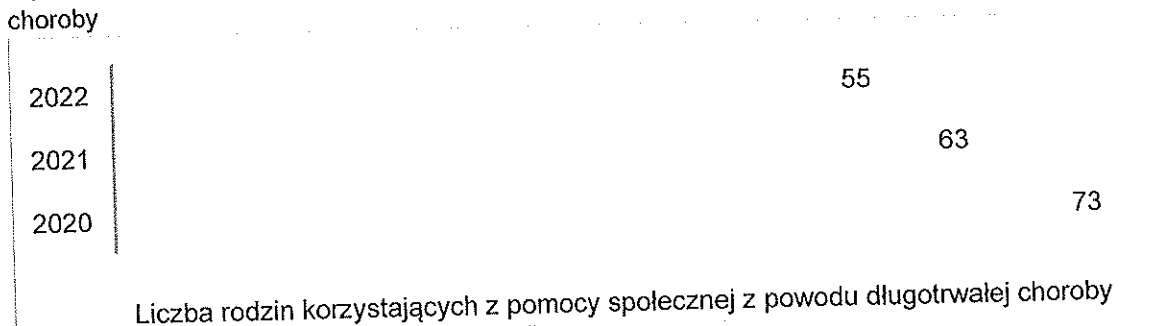
Zgodnie z danymi OPS w Stoszowicach, na przestrzeni lat 2021-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności pozostaje na zbliżonym poziomie, natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej zmałała.

Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie OPS w Stoszowicach

Częstotliwość występowania ciężkich i długotrwałych chorób oraz niepełnosprawności, w tym m.in. w związku ze starzeniem się społeczeństwa, pozwala przypuszczać, że w okresie objętym Strategią liczba osób wymagających wsparcia z tytułu chorób i niepełnosprawności będzie wzrastać.

Działania prowadzone na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy Stoszowice:

Program „Opieka Wytchnieniowa”

Celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną – dorosłą lub dzieckiem. Usługa ma za zadanie umożliwić opiekunowi(np.) odpoczynek, wyjście z domu, załatwienie spraw - w czasie gdy opiekę nad osobą zależną przejmie „opieka wytchnieniowa”.

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu.

Dodatkowe cele stanowią:

- poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia,
- wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb,
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.,
- dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych,
- zwiększenia wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Domy pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu mają prawo do pobytu w domu pomocy społecznej. Ta forma pomocy należy do zadań własnych gminy. Z terenu Gminy Stoszowice 6 osób przebywa w domach pomocy społecznej zgodnie z rodzajem schorzenia:

- 1) 1 osoba w DPS w Ścinawce Dolnej Nowa Ruda
- 2) 1 osoba w DPS w Czarnem
- 3) 1 osoba w DPS w Ziębicach
- 4) 1 osoby w DPS w Ząbkowicach Śląskich;
- 5) 1 osoba w DPS w Bystrzycy Kłodzkiej;
- 6) 1 osoba w DPS w Opolnicy.

Usługi opiekuńcze

Zgodnie z artykułem 51 ustawy o pomocy społecznej, osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. W 2022 roku z usług opiekuńczych skorzystało 9 osób.

Ponadto, w 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach świadczył również **specjalistyczne usługi opiekuńcze** dla jednej dorosłej osoby i dwójki dzieci z zaburzeniami psychicznymi.

Warsztaty dla seniorów w Twierdzy Srebrna Góra - Zaprawa w średnim wieku
„Zaprawa w Srebrnym Wieku” - to bezpłatne zajęcia i warsztaty dla seniorów z Gminy Stoszowice, finansowane z Projektu "Rewaloryzacja dla potrzeb kulturalno-edukacyjnych zdegradowanych i niedostępnych części Pomnika Historii Twierdzy Srebrna Góra" realizowany jest w ramach Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021.

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich dla osób z niepełnosprawnościami:

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub osoba legitymująca się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego dorosłych,
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- studiów podyplomowych,

- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową,
- bonu na zasiedlenie,
- bonu szkoleniowego,
- bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukujących pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców⁷.

Tabela 25. Instrumenty finansowane ze środków PFRON

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności	<ul style="list-style-type: none"> • Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. • Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
---	---

⁷ Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich- informacje dla osób z niepełnosprawnościami

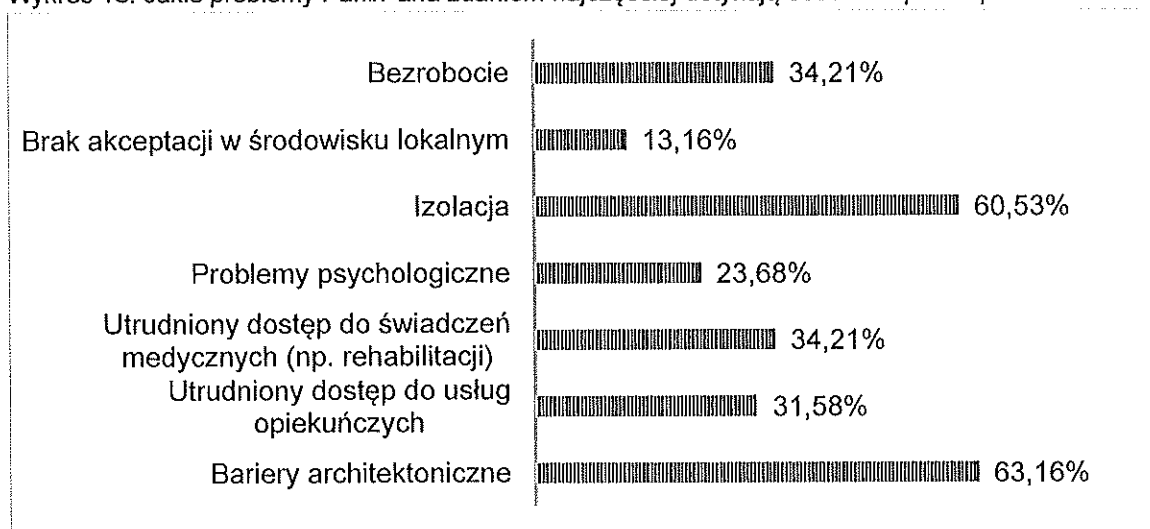
<p>Uprawnienia osoby z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadające status „bezrobotnego” lub poszukującego pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
<p>Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.

Pracownicy OPS uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób z niepełnosprawnościami, które dostrzegają w trakcie swojej pracy. Wskazano na bariery architektoniczne, brak miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, bariery komunikacyjne, brak ofert spędzania czasu i integracji osób niepełnosprawnych, niewystarczający dostęp do opieki zdrowotnej i rehabilitacji oraz brak dostatecznej opieki ze strony rodziny. Według 87,50% badanych pracowników OPS oferta pomocy osobom z niepełnosprawnościami (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest raczej wystarczająca. Z kolei, 12,50% miało odmienne zdanie w tym temacie.

Z kolei wśród problemów dotyczących osób starszych pracownicy OPS wymieniali najczęściej samotność, brak wsparcia i opieki ze strony dzieci i rodziny, wykluczenie społeczne, ubóstwo, choroby i niepełnosprawność, brak wystarczającej opieki medycznej na terenie gminy, w tym brak dostępu do specjalistów, brak miejsc do spotkań dla seniorów, problem z brakiem komunikacji publicznej w gminie, który pozwoliłby wyjść seniorom z domu, brak inicjatyw społecznych integrujących i zachęcających seniorów do aktywności społecznej. Według 62,50% badanych pracowników OPS oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest raczej wystarczająca. Z kolei, 37,50% miało odmienne zdanie w tym temacie.

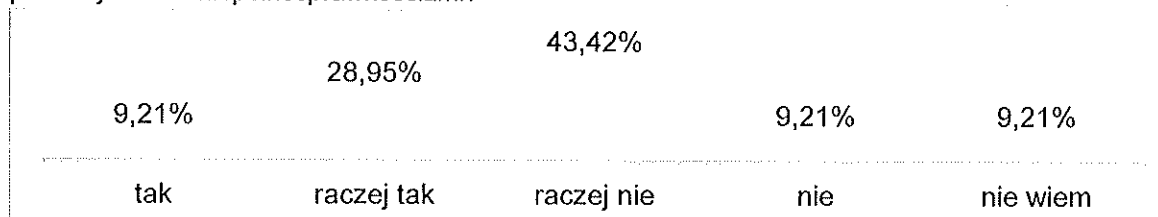
W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice wskazano kilka problemów, które ich zdaniem najbardziej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami. I tak, 63,16% badanych wskazało na bariery architektoniczne, a 60,53% na izolację. Kolejno 34,21% wskazało na utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. rehabilitacji) i taki sam odsetek ankietowanych wskazał na bezrobocie. Następnie 31,58% zaznaczyło utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, 23,68% problemy psychologiczne, a 13,16% brak akceptacji w środowisku lokalnym. Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd suma jest większa niż 100%.

Wykres 18. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób z niepełnosprawnościami?

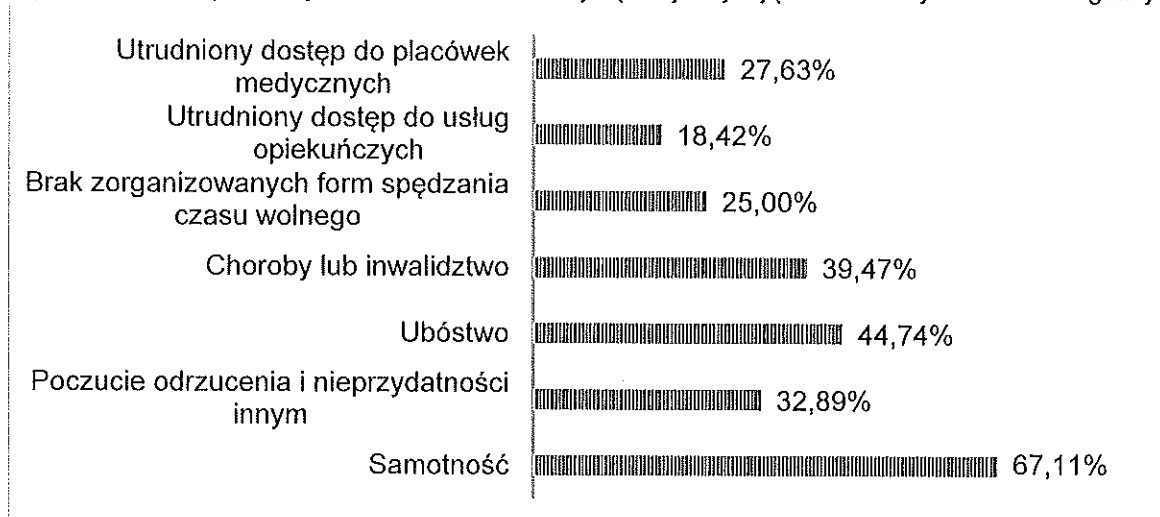
Ponadto, łącznie 52,63% badanych mieszkańców przyznało, że działania podejmowane na terenie Gminy Stoszowice nie uwzględniają potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a łącznie 38,16% miało przeciwne zdanie w tym temacie. Pozostałe 9,21% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 19. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

W trakcie ankietyzacji dorosłych mieszkańców z terenu gminy poruszono także problematykę dotyczącą osób starszych. Wśród kluczowych problemów dotyczących seniorów respondenci wskazywali najczęściej samotność (67,11%), ubóstwo (44,74%) oraz choroby lub inwalidztwo (39,47%). Zwrócono również uwagę na poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym (32,89%), utrudniony dostęp do usług medycznych (27,63%), brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego (25,00%) oraz na utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (18,42%). Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd suma jest większa niż 100%.

Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych na terenie gminy?

Ponadto, łącznie 52,63% ankietowanych przyznało, że działania podejmowane na terenie Gminy Stoszowice uwzględniają potrzeby osób starszych. Z kolei, łącznie 44,74% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie. Pozostałe 2,63% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi w tym zakresie.

Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Nie wiem	2,63%	
Nie	6,58%	
Raczej nie		38,16%
Raczej tak		40,79%
Tak	11,84%	

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązane z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczone, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Gmina Stoszowice realizuje program "Posiłek w szkole i w domu". Program polega na dofinansowaniu gmin udzielających pomocy osobom w formie gorących posiłków

i zasiłków celowych na zakup żywności z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem ze środków przekazanych gminom udziela się wsparcia w szczególności:

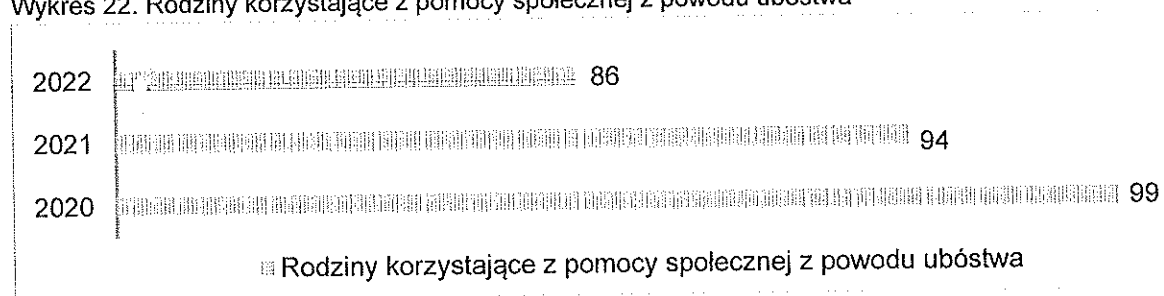
- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej;
- 2) uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej;
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Tabela 26. Liczba osób i rodzin korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba osób / liczba rodzin
Posiłki	29 dzieci / 7 dorosłych / 25 rodzin
Świadczenia pieniężne na zakup żywności	83 rodziny

Zgodnie z danymi OPS w Stoszowicach, na przestrzeni lat 2020-2022 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Uczestniczący w badaniu ankietowym nauczyciele szkół z Gminy Stoszowice zostali zapytani, czy w szkole jest wielu uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego (np. w formie dopłat do posiłków lub dopłat do wycieczek szkolnych). Z pozyskanych danych wynika, iż w szkołach jest wielu uczniów, którzy potrzebują takiego wsparcia. Taką odpowiedź wskazało 42,86% ankietowanych. Natomiast 17,14% wyraziło zdanie przeciwne, a pozostałe 40,00% respondentów nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrost zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka⁸.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

⁸ Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013

Działania podejmowane w stosunku do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczymi to główne założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z wymienionymi ustawami na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek wspierania rodzin. Rodziny biologiczne, w tym również rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wspierane są w celu wzmocnienia lub przywrócenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny. Zakres realizowanych w ramach usługi zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego. W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach zatrudnił 1 asystenta rodziny, który swoją opieką objął 7 rodzin.

Zadania asystentów rodziny skupiały się wokół podniesienia kompetencji społecznych, w tym głównie:

- pomocy w budowaniu prawidłowego wzorca rodzica,
- pomocy w zakresie dbania o sytuację zdrowotną w szczególności małoletnich dzieci,
- pomocy w podjęciu leczenia odwykowego i korzystania ze specjalistycznego wsparcia,
- wzmocnieniu kompetencji rodziców,
- pomocy w egzekwowaniu obowiązku szkolnego dzieci,
- pomocy w budowaniu prawidłowych relacji między członkami rodziny,
- pomocy w poszukiwaniu pracy,
- pomocy w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach,
- doradztwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- pomocy w planowaniu budżetu domowego,

- pomocy w wyrobieniu nawyków higienicznych i utrzymania czystości w najbliższym otoczeniu.

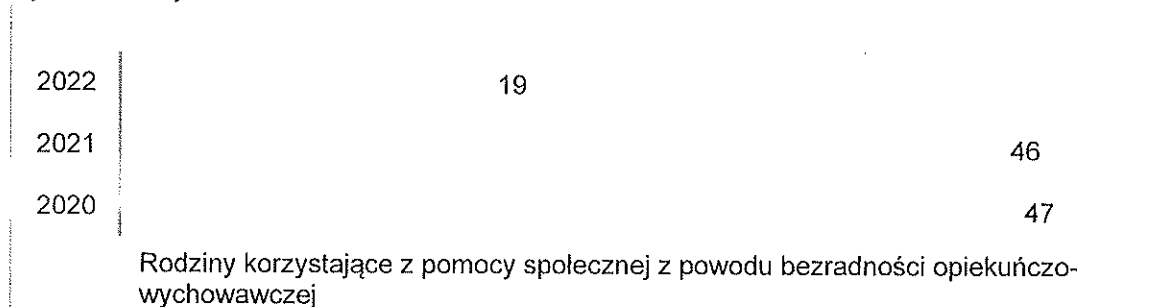
Z przedstawionych danych przez OPS w Stoszowicach wynika, iż na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 27. Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	7	9	7

Analizując szczegółowe dane OPS w Stoszowicach z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej.

Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Od 1 stycznia 2017 roku z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisywanie mu funkcji koordynatora w zakresie wsparcia oferowanego kobietom w ciąży z powikłaniami lub rodzącej dziecko, u którego w prenatalnej fazie rozwoju lub w czasie porodu zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu. Każda kobieta w ciąży z powikłaniami i jej rodzina może skorzystać z pomocy

i wsparcia asystenta rodziny, który na podstawie pisemnego upoważnienia może załatwiać w jej imieniu sprawy w różnych instytucjach oraz:

- będzie mógł reprezentować przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków.

W 2022 roku w pieczy zastępczej przebywało łącznie 10 dzieci z 7 rodzin biologicznych, w tym 7 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych i 3 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2022 roku Gmina Stoszowice ponosiła odpłatność za pobyt 8 dzieci w pieczy zastępczej. Na dzień 31.12.2022 roku 3 dzieci powróciło do domu rodzinnego.

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników OPS wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych oraz niskie dochody. Kolejno to ubóstwo, niepełna rodzina, oraz uzależnienia.

Przemoc domowa

Pojęcie przemocy domowej jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W świetle przepisu art. 2 ust. 1 o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków, finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- małoletniego,
 - wobec których stosowana jest przemoc domowa⁹.

Rodzaje przemocy:

- fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej,
- psychiczna - naruszenie godności osobistej,
- seksualna - naruszenie intymności,
- ekonomiczna - naruszenie własności,
- zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Wszystkie powyższe formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które ich doznają. Stosowanie przemocy prowadzi w konsekwencji do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji oraz chorób związanych ze stresem. Szczególnie drastyczne skutki zauważa się u dzieci, gdyż krzywdzenie może zaburzyć ich funkcjonowanie we wszystkich dziedzinach życia. Należy pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Można mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy domowej, ale nie można stwierdzić, że są jej przyczyną.

⁹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny (GZI) ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie został powołany do realizacji zadań z zakresu ustawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podejmowane przez GZI działania związane są z zapewnieniem ofiarom przemocy w rodzinie adekwatnej do skali problemu pomocy i wsparcia, a także powstawania zintegrowanego systemu profilaktyki i ograniczenia problemu przemocy domowej.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów. Ponadto do Zespołu należy:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020-2022:

Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego:

- rok 2020: 18 posiedzeń,
- rok 2021: 21 posiedzeń,
- rok 2022: 10 posiedzeń.

Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2020: 0 grup,
- rok 2021: 0 grup,
- rok 2022: 0 grup.

Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022:

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” była najwyższa w 2021 roku. Ponadto, w 2021 roku liczba zakończonych procedur była najwyższa.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę:

- rok 2020: 0 formularzy,
- rok 2021: 0 formularzy,
- rok 2022: 2 formularze.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2020: 17 formularzy,
- rok 2021: 16 formularzy,
- rok 2022: 8 formularzy.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2020: 8 formularzy,
- rok 2021: 10 formularzy,
- rok 2022: 7 formularzy.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2020: 23 rodziny,
- rok 2021: 27 rodzin,
- rok 2022: 14 rodzin.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku:

- rok 2020: 19 rodzin,
- rok 2021: 22 rodziny,
- rok 2022: 10 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:

- rok 2020: 17 zakończonych procedur,
- rok 2021: 25 zakończonych procedur,
- rok 2022: 10 zakończonych procedur.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej:

- rok 2020: 17 zakończonych procedur,
- rok 2021: 25 zakończonych procedur,
- rok 2022: 9 zakończonych procedur.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań:

- rok 2020: 0 zakończonych procedur,
- rok 2021: 0 zakończonych procedur,
- rok 2022: 1 zakończona procedura.

Tabela 28. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	2020 rok	2021 rok	2022 rok
Liczba osób dotkniętych przemocą domową ogółem, w tym:	22	28	10
kobiety	20	26	9
mężczyźni	1	2	0
dzieci	1	0	1
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem	10	15	9

W 2022 roku odnotowano najmniejszą liczbę osób doznających przemocy domowej w porównaniu do lat poprzednich. Na przestrzeni lat 2020-2022 zmalała również liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu.

Tabela 29. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową

Liczba zdarzeń związanych z przemocą	2020 rok	2021 rok	2022 rok
liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:	24	27	14
kobiety	23	26	13
mężczyźni	0	1	0
małoletni do 13 r.ż.	0	0	1
nieletni w przedziale 13-18 lat	1	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:	23	27	14
kobiety	1	0	1
mężczyźni	21	27	13
nieletni	0	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	11	15	3

kobiety	0	0	0
mężczyźni	11	15	3
nieletni	0	0	0
liczba dzieci obecnych podczas interwencji	2	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

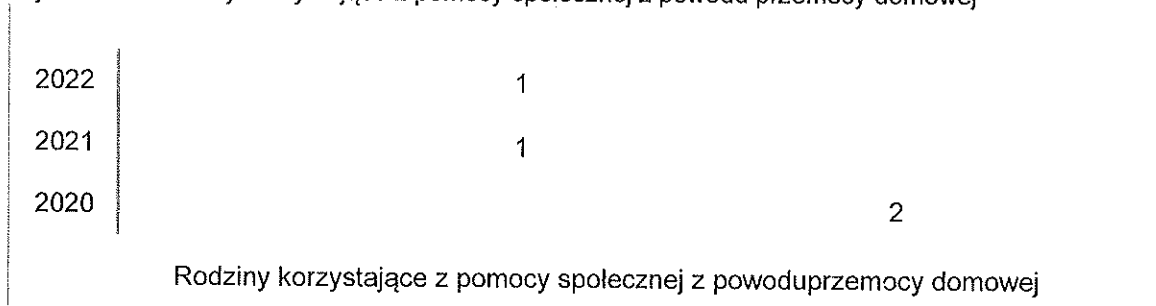
- Liczba wniosków skierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą domową, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu.
 - rok 2020: 9 wniosków,
 - rok 2021: 14 wniosków,
 - rok 2022: 5 wniosków.

Tabela 30. Liczba szkoleń

Szkolenia dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	2020	2021	2022
Liczba szkoleń	3	3	3

Zgodnie z danymi OPS w Stoszowicach, na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej pozostaje na zbliżonym poziomie.

Wykres 24. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej

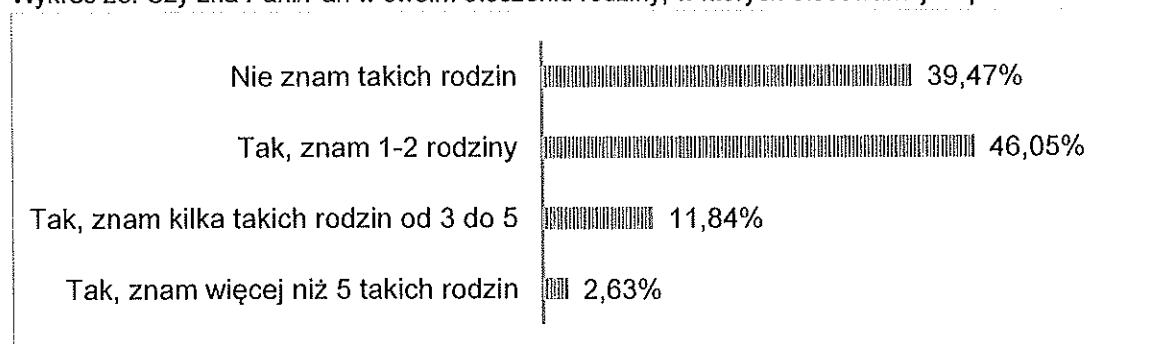

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Stoszowicach

Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców, 46,05% zna 1-2 rodziny, w których stosowana jest przemoc, 11,84% od 3 do 5 takich rodzin,

a 2,63% zna ponad 5 takich rodzin. Pozostałe 39,47% badanych przyznało, że w ogóle nie zna takich rodzin.

Wykres 25. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc?

Respondenci zostali również zapytani czy kiedykolwiek sami doświadczyli przemocy domowej. Zdecydowana większość badanych tj. 84,21% zaprzeczyło by takie zdarzenia miały miejsce. Pozostałe 15,79% potwierdziło natomiast, że doświadczyło przemocy domowej, a osobą stosującą przemoc był najczęściej rodzic lub mąż. Kilka osób nie wskazało osób, które wobec nich stosowały przemoc.

Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość mieszkańców nie popiera stosowania kar fizycznych i surowego traktowania dzieci, gdyż 73,68% badanych wyraziło zdanie, że tego typu kary zdecydowanie nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Kolejno 7,89% stwierdziło, że stosowanie kar cielesnych jest dopuszczalne w sytuacji kiedy inne metody zawodzą, a 2,63% uznało, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób. Pozostałe 15,79% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Ostatnie pytanie w tej części dotyczyło znajomości instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej na terenie gminy. Pozyskane dane wskazują, iż 56,58% ankietowanych zna instytucje pomocowe w swoim środowisku, a wśród najczęściej wymienianych znalazły się: Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja oraz Zespół Interdyscyplinarny. Pozostałe 43,42% respondentów przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Idąc dalej, zapytano uczniów czy czują się bezpiecznie w swoim domu. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych odpowiedziała twierdząco na tak zadane

pytanie. Uczniowie mają zazwyczaj pełne zaufanie do swoich rodziców i dzielą się z nimi wszystkimi problemami. Pojawiły się także odpowiedzi, iż uczniowie czasami rozmawiają z rodzicami, ale nie zawsze o wszystkim im mówią. W ankiecie pojawiły się również pytania dotyczące oceny relacji i sposobów wychowywania rodziców w uznaniu badanych. Gdy zapytano o to, czy rodzic ma prawo uderzyć swoje dziecko; 78,43% uczniów klas piątych i szóstych oraz 65,79% uczniów klas siódmych i ósmych odpowiedziało, że rodzice nie mają prawa tego zrobić bez względu na okoliczności. W ocenie 9,80% uczniów klas piątych i szóstych oraz 5,26% uczniów klas siódmych i ósmych mogą w ten sposób ukarać dziecko, jeśli są ku temu powody.

Gdy zapytano nauczycieli, czy znają uczniów, którzy mogą doświadczać problemu przemocy domowej, łącznie 31,43% udzieliło odpowiedzi twierdzącej, gdyż zaobserwowało kilku takich uczniów. Kolejno 17,14% stwierdziło, iż taki problem nie występuje w ich środowisku szkolnym, a 51,43% nie wiedziało jak odpowiedzieć na tak zadane pytanie.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu kary fizyczne stanowią często stosowaną przez rodziców metodę wychowywania dzieci. Dla niektórych osób są one formą „ostatecznego rozwiązania”, po które sięga się w chwili utraty kontroli nad swoimi emocjami. Inni rodzice z kolei stosują kary fizyczne w sposób zaplanowany, wierząc w ich wychowawczą i rozwojową efektywność. Stosowanie kar fizycznych motywowane jest w tym przypadku dobrem dziecka¹⁰.

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji skierowano część pytań bezpośrednio do rodziców i dotyczyły one stosowanych metod wychowawczych oraz sposobów reagowania na złe zachowanie dziecka. I tak, 50,00% rodziców uczestniczących

¹⁰ Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci - uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009

w badaniu zadeklarowało, że stara się rozmawiać z dzieckiem na ten temat, a 23,08% stosuje także różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Pozostałe 26,92% upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania. Żaden z rodziców nie przyznał się do użycia siły fizycznej w przypadku złego zachowania dziecka.

Następnie, zapytano bezpośrednio rodziców czy zdarza im się stosować wobec dzieci kary cielesne. Największy odsetek stanowili respondenci, którzy nigdy nie użyli przemocy fizycznej wobec dzieci (92,31%). W przypadku rodziców, którzy przyznali się do stosowania tego typu kar jedyne deklaracje dotyczyły tego, że zdarza się to rzadko, raz na pół roku (7,69%).

Zdecydowana większość rodziców uczniów z terenu Gminy Stoszowice uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców (96,15%). Pozostałe 3,85% nie wyraziło swojej opinii w tym temacie.

Ponadto, 96,15% respondentów przyznało, iż rodzice nie mają prawa stosować kary cielesne wobec swoich dzieci, jeśli w ich przekonaniu zasłużyły sobie na to. Pozostałe 3,85% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

W drodze badania okazało się również, że 80,77% ogółu badanych rodziców jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 15,38% wyraziło zdanie przeciwne, a 3,85% respondentów nie umiało się określić w tym temacie.

Z pozyskanych w trakcie badania danych wynika, iż 26,92% ankietowanych zna 1-2 rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci. Kolejno 3,85% przyznało, iż zna od 3 do 5 takich rodzin i taki sam odsetek badanych zna ponad 5 takich rodzin. Pozostałe 65,38% badanych zaprzeczyło posiadaniu takich znajomości.

Problemy w środowisku szkolnym

Używanie substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Stoszowice, wskazuje, iż jest to problem występujący również w środowisku badanych. Jak wynika z deklaracji ankietowanych, odsetek osób, które używały substancji psychoaktywnych wzrasta wraz z ich wiekiem.

Tabela 31. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	3,92%	23,68%
palenie papierosów, w tym papierosy elektroniczne	9,80%	28,94%

Ponadto, wielu uczniów szkół podstawowych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Znajomości te poszerzają się wraz z wiekiem badanych uczniów.

Tabela 32. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	21,57%	63,16%
palenie papierosów	52,94%	71,08%
zażywanie narkotyków	5,88%	21,05%

Problem używania środków psychoaktywnych przez uczniów został także poruszony w badaniu ankietowym skierowanym do nauczycieli ze szkół podstawowych z terenu Gminy Stoszowice. Z odpowiedzi badanych wynika, iż problem jest dość mocno rozpowszechniony, szczególnie w przypadku spożywania napojów energetycznych, alkoholu oraz palenia papierosów.

Tabela 33. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt ze wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?

Rodzaj substancji	
napoje energetyczne	
w mojej opinii, jest wielu uczniów, którzy piją napoje energetyczne	31,43%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie piją napoje energetyczne	54,29%
w mojej opinii w naszej szkole nie ma uczniów, którzy piją napoje energetyczne	14,29%
papierosy	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	2,86%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	82,86%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	14,29%
alkohol	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	5,71%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	65,71%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	28,57%
narkotyki	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	0,00%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	14,29%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	85,71%

Gdy zapytano nauczycieli o dostępność środków psychoaktywnych, zdecydowana większość badanych oceniła ją jako trudną lub nie potrafili udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Większość nauczycieli na poziomie dobrym lub raczej dobrym oceniło swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego. Co więcej, większość przyznała, iż jest raczej dobrze przygotowana do udzielania pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych.

Zapytano również nauczycieli, czy wiedzą co to są e- narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). I tak, 60,00% posiada wiedzę na ten temat, natomiast 40,00% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Warto zaznaczyć, iż 60,00% nauczycieli zadeklarowało, iż wśród uczniów można zaobserwować zachowania, które mogą wskazywać na problemy depresyjne, czy też związane z różnymi uzależnieniami, w tym uzależnieniami behawioralnymi. Kolejno 20,00% zaprzeczyło, a pozostałe 20,00% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Ponadto, 91,43% ankietowanych przyznało, iż szkoły zapewniają uczniom odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego, natomiast 2,86% miało przeciwne zdanie w tym temacie. Pozostałe 5,71% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. W opinii 97,14% oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów jest wystarczająca, natomiast 2,86% stwierdziło, iż nie jest ona wystarczająca. Idąc dalej, 80,00% badanych nauczycieli było zdania, iż szkoły dysponują wystarczającą ilością miejsc w świetlicach szkolnych. Przeciwnie zdanie w tym temacie wyraziło 2,86%, a pozostałe 17,14% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce

rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji¹¹.

W trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród rodziców uczniów z terenu Gminy Stoszowice, oprócz pytań bezpośrednio związanych z używaniem substancji przez młodzież, pojawiły się również pytania dotyczące relacji rodzinnych.

Zdecydowana większość badanych tj. 84,62% stwierdziła, że ma bardzo dobry kontakt z dzieckiem, a pozostałe 15,38% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem.

Następnie 50,00% z nich odpowiedziało, że ich dzieci dzielą się z nimi wszystkimi swoimi problemami i 50,00% badanych rodziców stwierdziło, iż dzieci z nimi rozmawiają, ale nie zawsze mówią o wszystkim.

Zapytano również rodziców ile przeciętnie czasu dziennie spędza ich dziecko przed komputerem. Najliczniejsze (46,15%) okazały się odpowiedzi wskazujące na od 1 do 3 godzin dziennie.

Następne pytanie dotyczyło znajomości problemów występujących w środowisku szkolnym. I tak, 80,77% respondentów stwierdziło, że ich dzieci nie mają żadnych problemów w szkole. Pozostałe 19,23% przyznało, iż ich dzieci mają kłopoty w szkole i najczęściej wskazywali na problemy z rówieśnikami, agresję i problemy z nauką.

Zapytano również rodziców, czy zdarza się, że ich dzieci zachowują się agresywnie. Jak się okazało, 50,00% respondentów przyznało, że zdarza się to rzadko, a 11,54%

¹¹ Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży, 2011

zaznaczyło, iż ma to miejsce czasami. Pozostałe 38,46% stwierdziło, że nigdy nie zachowuje się agresywnie.

Problem stosowania substancji psychoaktywnych jest aktualny wśród młodzieży. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Mając na uwadze powyższe, dalsza część ankietyzacji dotyczyła bezpośrednio wiedzy rodziców na temat używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Gdy zapytano rodziców, czy ich dziecko pali papierosy oraz czy zdarzyło się mu upojenie alkoholowe, wszyscy rodzice zaprzeczyli, by taka sytuacja miała miejsce w przypadku ich dzieci.

Wszyscy rodzice zadeklarowali również, iż ich dzieci nigdy nie używały środków odurzających- narkotyków lub dopalaczy.

W dalszej części zapytano rodziców uczniów o to, czy potrafiliby rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków. Zdecydowana większość respondentów tj. 88,46% stwierdziła, iż bez problemu rozpoznałaby taką osobę. Pozostałe 11,54% przyznało, że nie potrafiliby rozpoznać, czy osoba jest pod wpływem środków odurzających.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy w zakresie narkotyków, ich rodzajów i skutków zażywania. Najwyższy odsetek tj. 76,92% stanowili respondenci, którzy zadeklarowali, że wiedzą dokładnie wszystko na temat tego rodzaju substancji psychoaktywnych.

Kolejno 19,23% stwierdziło, iż tylko częściowo orientuje się w tym zakresie, a 3,85% nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Następnie zapytano rodziców, czy w ich opinii na terenie szkół istnieje zagrożenie narkotykami. I tak, 34,62% przyznało, że taki problem nie występuje na terenie szkół, natomiast 11,54% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 53,85% nie umiało jednoznacznie udzielić odpowiedzi na to pytanie.

W drodze badania okazało się również, że większość rodziców podejmuje rozmowy z dziećmi na temat substancji psychoaktywnych, w tym: 50,00% robi to bardzo często, a 46,15% zadeklarowało, że rozmawia, ale rzadko. Jedna osoba przyznała się, iż nigdy nie podejmuje rozmów z dzieckiem na ten temat.

Zadano również pytanie, czy rodzice wiedzą co to są e-narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). I tak, 34,62% respondentów potwierdziło wiedzę w tym zakresie, natomiast pozostałe 65,38% zaprzeczyło.

Kolejno zapytano rodziców, czy według nich szkoły zapewnia wystarczający poziom wsparcia psychologicznego. I tak, 42,31% odpowiedziało twierdząco na tak zadane pytanie, a 26,92% miało przeciwne zdanie w tym temacie. Pozostałe 30,77% nie wiedziało jak się ustosunkować do tak zadanego pytania.

Idąc dalej, 50,00% respondentów uznało, iż oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole jest wystarczająca, a 26,92% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 23,08% respondentów nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Następnie 42,31% respondentów zadeklarowało, iż zna w swoim środowisku instytucje pomagające osobom uzależnionym i ich rodzinom. Pozostałe 57,69% badanych rodziców przyznało, że posiada wiedzę na temat takich instytucji.

Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc

Z przeprowadzonej diagnozy społecznej wynika, iż 15,69% uczniów klas piątych i szóstych oraz 44,74% uczniów klas siódmych i ósmych potwierdziło, że osobiście doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Istotnym jest zatem wdrażanie projektów poświęconych profilaktyce związanej z problemami agresji i przemocy. Zazwyczaj uczniowie obserwują zjawiska przemocy od czasu do czasu, kilka razy w miesiącu lub rzadko, raz na pół roku. Wielu uczniów spotyka się z przejawami przemocy poza szkołą, jak również wielu uczniów uczestniczyło w czynnym akcie przemocy.

Tabela 34. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy

Akty przemocy	Uczniowie klas	Uczniowie klas
	piątych i szóstych	siódmych i ósmych
spotykane przejawy przemocy poza szkołą	13,73%	23,68%
czynne uczestnictwo w aktach przemocy	17,65%	23,68%

Bycie ofiarą przemocy jak i świadomość obecności w szkole osób, których się boimy, wpływa na nasze codzienne funkcjonowanie. Często prowadzi do zamykania się w sobie, wycofania, a nawet obwiniania, że to z nami jest coś nie tak, dlatego ktoś w stosunku do nas stosuje przemoc. Nauczyciele powinni zatem kontrolować, aby zjawisko przemocy nie rozprzestrzeniało się, ale też starać się rozmawiać o przemocy z uczniami, którzy jej doświadczają. Tym bardziej, że na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy, najczęściej wskazywali grono pedagogiczne (wychowawcę, dyrektora szkoły, nauczyciela lub pedagoga).

W trakcie badania ankietowego wśród uczniów zostały również poruszone zagadnienia związane z występującym coraz częściej w środowisku młodych osób zjawiskiem hejtu. Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość ankietowanych, zarówno w młodszej jak i starszej grupie wiekowej wie na czym polega

zjawisko hejtu. Ponadto wielu uczniów potwierdziło, że spotkało się z tym zjawiskiem w swoim środowisku szkolnym, w tym część doświadczyła hejtu osobiście.

Tabela 35. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym

Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
tak, doświadczyłem/am osobiście	11,76%	26,32%
tak, spotykam się z tym w mojej szkole	25,49%	34,21%
nie, nie spotykam się z takimi zachowaniami	62,75%	39,47%

W pytaniu dotyczącym znajomości instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych przemocą większość uczniów zarówno w młodszych i starszych klasach potwierdziło, iż nie zna nazw ale wiem gdzie i do kogo się udać. Do braku wiedzy w tym zakresie przyznało się 29,41% badanych uczniów z klas piątych i szóstych, a wśród uczniów klas siódmych i ósmych 36,84%.

Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zagrożeń we współczesnym świecie. Nowoczesna technologia to nie tylko zabawa, ale także ryzyko uzależnienia, przemocy czy łatwego dostępu do nieodpowiednich treści. Internet i urządzenia mobilne zmieniły trwale nasz świat. Akty cyberprzemocy, czyli przemocy z użyciem mediów elektronicznych- choć dokonywane są w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy problem cyberprzemocy jest znany w środowisku szkolnym uczniów z Gminy Stoszowice. Wielu uczniów potwierdziło, że osobiście doświadczyło cyberprzemocy, gdyż ktoś nakręcił film lub zrobił im zdjęcie bez ich zgody. Wśród badanych pojawiły się również deklaracje potwierdzające szantażowanie kogoś lub oczernianie przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Tabela 36. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów

Zjawisko cyberprzemocy	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
doświadczanie cyberprzemocy	19,61%	34,21%
stosowanie cyberprzemocy	5,88%	5,26%

Zapytano także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. Uzyskany wynik jest bardzo niepokojący, gdyż 88,24% uczniów klas piątych i szóstych oraz 81,58% uczniów klas siódmych i ósmych nie zna ani jednej takiej organizacji.

Wszyscy badani rodzice wiedzą na czym polega zjawisko cyberprzemocy. Ponadto, 15,38% badanych rodziców słyszało o przypadkach stosowania cyberprzemocy wobec koleżanki/kolegi swojego dziecka, a 3,85% przyznało, iż ich dziecko było ofiarą cyberprzemocy.

Z uwagi na występowanie zjawiska cyberprzemocy w środowisku szkolnym, ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych zwiększających świadomość uczniów na temat tego rodzaju przemocy, sposobów reagowania w przypadku zetknięcia się z cyberprzemocą. Jak wskazują wyniki badania, zdecydowana większość uczniów w obydwu grupach wiekowych nie posiada wiedzy na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

PODSUMOWANIE

Opracowanie diagnozy demograficzno-społecznej w procesie tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest etapem koniecznym i niezbędnym. Na jej podstawie wyznacza się cele strategiczne, cele operacyjne, jak również kierunki skutecznych, długofalowych działań strategicznych, służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Diagnoza sytuacji demograficzno-społecznej na terenie Gminy Stoszowice, obejmuje lata 2018-2022. Problemy społeczne zostały przeanalizowane na podstawie danych gromadzonych przez GUS, Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach, Policję, Zespół Interdyscyplinarny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz danych pozyskanych w wyniku ankiety dotyczącej lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w listopadzie 2023 roku.

Z danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach wynika, iż na przestrzeni lat 2020-2022 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemów uzależnień pozostaje na takim samym poziomie.

Przeprowadzona w oparciu o dane z OPS analiza problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy wskazała, że w 2022 roku były to najczęściej osoby i rodziny borykające się z ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą lub ciężką chorobą.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowana w Gminie Stoszowice wynosiła w 2022 roku 9,9% (9,9% wśród kobiet i 9,9% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa dolnośląskiego (4,5%) oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski (5,2%).

Jak wynika z raportu GUS, zaistniała w marcu 2020 r. sytuacja epidemiczna wpłynęła na ograniczenie działalności podmiotów gospodarki narodowej w dotychczasowej postaci. Przejawiało się to z jednej strony likwidacją miejsc pracy, a z drugiej – otwarciem się pracodawców na formy zatrudnienia pozwalające na zachowanie dystansu społecznego.

Zmiany, które wywołała pandemia są dalej odczuwalne po stronie pracowników, jak i pracodawców w całym kraju. Obecna sytuacja na krajowym rynku pracy dynamicznie się zmienia. Wiąże się to ze szczególną potrzebą monitorowania działań w zakresie zjawisk zachodzących na rynku pracy, a w szczególności prowadzenia analiz związanych z bezrobociem i prognozowaniem lokalnej sytuacji na rynku pracy.

Struktura wiekowa mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice wyraźnie wskazuje na cechy społeczeństwa starzejącego się. Niekorzystne perspektywy związane z migracjami - zwłaszcza ludzi młodych, jak również niekorzystne zmiany w obszarze wartości rodzinnych, co skutkuje niejednokrotnie rozpadem rodziny często wielopokoleniowej. Obserwowane zmiany mają również związek ze zmieniającą się strukturą i funkcjami rodziny. Rodziny, coraz częściej nie są w stanie tak jak do tej pory, zapewnić wystarczającej i odpowiedniej do potrzeb opieki seniorom czy przewlekle chorym członkom rodziny, w miejscu zamieszkania. Podsumowując, należy się spodziewać, że w obliczu zmian demograficznych, polityka społeczna będzie musiała sprostać licznym wyzwaniom.

Ponadto, zarówno pracownicy OPS oraz ankietowani mieszkańcy dostrzegają wiele problemów z którymi mierzą się w lokalnej społeczności seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Wśród najczęściej wymienianych znalazły się problemy tj.: samotność, choroby lub inwalidztwo, izolacja, bariery architektoniczne, ubóstwo oraz utrudniony dostęp do świadczeń medycznych, w tym do rehabilitacji.

Dane z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany najwyżej w hierarchii problemów społecznych. Jego ważność została oceniona na poziomie 3,89. Jak wynika z odpowiedzi, dla 56,58% badanych jest to problem zauważalny na terenie Gminy Stoszowice, a dla 25,00% jest to problem bardzo powszechny. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Kolejnymi, zauważalnymi przez mieszkańców problemami na terenie Gminy Stoszowice okazał się problem bezrobocia oraz ubóstwa.

Na terenie Gminy zauważalny jest również problem przemocy. Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego, ogółem łącznie 60,53% zna rodziny, w których stosowana jest przemoc, a 15,79% osobiście doświadczyło przemocy domowej. Opinie respondentów pozyskane w trakcie ankietyzacji wskazują, że zasadne będzie podjęcie działań profilaktycznych w celu zwiększania świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz jej przeciwdziałania.

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie Gminy Stoszowice, jednak są to nieliczne przypadki. Ponadto, zauważono również problemy związane z uzależnieniami behawioralnymi, w tym przede wszystkim: uzależnienie od telefonu, Internetu oraz pracy.

Ponadto, badani mieszkańcy najlepiej ocenili ofertę edukacyjną, ofertę instytucji kultury oraz ofertę w zakresie sportu i rekreacji na terenie Gminy Stoszowice, natomiast najbardziej niezadowoleni są z oferty opieki zdrowotnej oraz z działań podejmowanych w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Warto zaznaczyć, iż zdecydowana większość badanych mieszkańców oceniła pozytywnie warunki życia na terenie Gminy Stoszowice.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej Gminy Stoszowice oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strenghts) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwoju;
- szans (z ang. opportunities) - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w Gminie Stoszowice;
- zagrożeń (z ang. threats) - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności lokalnej, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej Gminy Stoszowice oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu Gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele strategiczne oraz cele operacyjne.

W analizie SWOT dla Gminy Stoszowice uwzględniono sześć kluczowych obszarów tj.:

- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna,
- rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz przemocy w rodzinie,

- rynek pracy,
- edukacja,
- problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA	
Mocne strony	
<ul style="list-style-type: none"> • Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej - działalność Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie. • Promocja zdrowego stylu życia przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie. 	
Słabe strony	
<ul style="list-style-type: none"> • Działalność jednego punktu aptecznego na terenie gminy. • Niewystarczająco oceniana przez mieszkańców oferta miasta w zakresie opieki zdrowotnej. • Problemy systemu służby zdrowia - długie kolejki do lekarzy. • Brak ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz rehabilitacji. • Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia. 	
Szanse	
<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej. • Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców. • Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej. • Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia. 	
Zagrożenia	
<ul style="list-style-type: none"> • Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę. • Brak zainteresowania profilaktyką i promocją zdrowia ze strony mieszkańców. • Zapaść służby zdrowia. 	

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę OPS.
- Zaangażowanie pracowników OPS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych.
- Funkcjonowanie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.
- Praca Asystent Rodziny.
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna.
- Duża liczba organizacji pozarządowych świadczących usługi w wielu dziedzinach życia.

Słabe strony

- Nowe zadania ustawowe nakładane na OPS.
- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową.
- Bierność klientów pomocy społecznej.

Szanse

- Zmniejszająca się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Natłok obowiązków, co ogranicza możliwości realizowania pracy w terenie z rodzinami.
- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Dalsze ubożenie społeczeństwa, powodujące wzrost zapotrzebowania na lokale socjalne.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH ORAZ PROBLEMU PRZEMOCY

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Współpraca z Centrum Terapii Uzależnień SANGO w Ząbkowicach Śląskich.
- Działalność Punktu Konsultacyjnego dla rodzin z problemem uzależnień.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę.
- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami wszelkich uzależnień oraz problemem przemocy domowej.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży poprzez organizację m.in. różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Brak szkoleń, w których uczestniczyli członkowie GKRPA.
- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że 89,48% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (56,58% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim (48,68% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie problemu narkomanii.
- Zażywanie substancji psychoaktywnych typu narkotyki (18,42% badanych mieszkańców przyznało się do zażywania narkotyków).
- Występowanie problemu przemocy domowej (53,95% zna rodziny, w których stosowana jest przemoc).
- Doświadczenie przemocy domowej (15,79% badanych mieszkańców przyznało, iż było ofiarami przemocy w rodzinie).

- Współwystępowanie problemu alkoholizmu oraz przemocy domowej.
- Występowanie problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów.
- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz zagrożeń związanych z przemocą poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych problemem przemocy.

Zagrożenia

- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.
- Postępujący proces cyfryzacji społeczeństwa.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Sprzyjające warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.
- Potencjał demograficzny - znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym.
- Spadek bezrobocia na lokalnym rynku pracy.
- Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych.
- Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.

Słabe strony

- Zjawisko dziedziczenia bezrobocia.
- Utrzymująca się na wysokim poziomie liczba długotrwale bezrobotnych.
- Wysoki wskaźnik ludzi ubogich spowodowany przede wszystkim długotrwałym bezrobociem.
- Słaba oferta pracy dla osób z niepełnosprawnościami.
- Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.

Szanse

- Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
- Rozwój nowych przedsiębiorstw na terenie gminy.

Zagrożenia

- Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych.
- Wysokie koszty pracodawców, a co za tym idzie wzrost osób bezrobotnych.
- Regres gospodarczy, który może spowodować upadek obecnie istniejących podmiotów gospodarczych, będących miejscami pracy dla mieszkańców Gminy Stoszowice, a tym samym powodujący wzrost bezrobocia
- Zjawisko nielegalnego zatrudnienia.
- Migracja młodych mieszkańców w związku z poszukiwaniem pracy.

EDUKACJA

Mocne strony

- Zwarta i równomiernie rozłożona sieć publicznych i niepublicznych placówek przedszkolnych i szkolnych.
- Relatywnie dobrze oceniana przez mieszkańców oferta przedszkolna oraz oferta edukacyjna.
- Dobrze rozwinięta baza sportowa i kulturalna.

Słabe strony

- Brak żłobka na terenie Gminy Stoszowice.
- Ograniczona oferta zajęć dodatkowych w szkole.
- Ograniczona ilość miejsc w świetlicach szkolnych.

Szanse

- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne).
- Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci oraz młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.

Zagrożenia

- Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany kolejną koniecznością wprowadzenia nauki zdalnej).
- Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników OPS w pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.
- Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą (m.in. zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne).
- Funkcjonowanie Programów: „Program „Opieka Wytchnieniowa”, oraz „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”.
- Warsztaty dla seniorów w Twierdzy Srebrna Góra - Zaprawa w średnim wieku.
- Działalność licznych organizacji pozarządowych, które wspierają, integrują środowiska oraz uzupełniają działania państwa i samorządu terytorialnego.
- Dobrze oceniane przez badanych mieszkańców działania na rzecz osób starszych.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób z niepełnosprawnościami.

Słabe strony

- Ograniczona liczba miejsc wsparcia dla osób niesamodzielnych.
- Istniejące bariery architektoniczne oraz komunikacyjne.
- Wykluczenie społeczne, samotność oraz izolacja.
- Niska aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, brak miejsc pracy.
- Niewystarczająca ilość środków finansowych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami.

- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zagrożenia

- Utrzymujący się niski przyrost naturalny powodujący niekorzystne zmiany w strukturze demograficznej Gminy Stoszowice.
- Postępujący proces starzenia się mieszkańców gminy.
- Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością.
- Niski poziom kwalifikacji osób z niepełnosprawnościami.
- Izolacja i brak akceptacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy z terenu Gminy Stoszowice wskazali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez samorząd terytorialny wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolenie z działań w zakresie ochrony zdrowia (50,00%) oraz ograniczanie bezrobocia (44,74%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na wsparcie osób starszych (32,89%) oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi (30,26%).

Tabela 37. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

50,00%	ochrona zdrowia
44,74%	ograniczanie bezrobocia
32,89%	wsparcie osób starszych
30,26%	przeciwdziałanie alkoholizmowi
26,32%	zapewnienie opieki w żłobkach
23,68%	Pomoc osobom niepełnosprawnym
14,47%	przeciwdziałanie narkomanii,

	przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona osób doznających przemocy domowej
9,21%	wspieranie rodzin wielodzietnych
7,89%	przeciwdziałanie ubóstwu
6,58%	Zapewnienie opieki przedszkolnej
5,26%	Zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży, Zapobieganie bezdomności

WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Określenie wizji w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze zintegrowanej polityki społecznej, jest elementem pożądanym, pozwalającym na przedstawienie wizerunku samorządu terytorialnego w perspektywie najbliższych lat.

Jest to istotne dla podmiotów zaangażowanych w realizację działań, zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej i rozwiązywania problemów jednostkowych i społecznych. Sprzyja budowaniu relacji, kapitału społecznego i stanowi ważny element polityki społecznej.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Stoszowice została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Gmina Stoszowice w oparciu o posiadane zasoby dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz rozwiązywania problemów społecznych poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców.

Z kolei rolą misji w obszarze zintegrowanej lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń i aspiracji samorządu lokalnego oraz wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości. Misja określona została w następujący sposób:

Misją Gminy Stoszowice jest skuteczna i zintegrowana polityka społeczna, koncentrująca się na problemach, potrzebach i oczekiwaniach wszystkich mieszkańców, zmierzająca do zapewnienia pożądanej jakości życia.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Proces dążenia do realizacji określonych powyżej wizji i misji, wymaga zdefiniowania celów strategicznych projektowanych zmian, celów operacyjnych oraz kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel, listę wskaźników do monitorowania oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Wskaźniki są narzędziem niezbędnym do weryfikacji efektywności i celowości realizacji poszczególnych działań strategicznych w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Pozwalają zmierzyć postęp w realizacji celów poszczególnych działań oraz stwierdzić czy działania są skuteczne i czy przynoszą planowane efekty. Właściwe oszacowanie wartości wskaźników, a w szczególności wskaźników rezultatu jest zadaniem skomplikowanym. Trudno jest, bowiem przewidzieć na etapie przygotowywania dokumentu, jaka będzie sytuacja za kilka lat. Ponadto, realizator nie zawsze ma wpływ na stopień osiągnięcia wskaźnika. Dla wskaźników na wartość początkową wybrano 2022 rok, natomiast na wartość docelową 2030 rok.

GEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny

1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.1.1 Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo;
- 1.1.2 Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny;
- 1.1.3 Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci;
- 1.1.4 Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;

<p>1.1.5 Upowszechnianie i rozwój idei rodzin wspierających jako formy wsparcia dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo;</p> <p>1.1.6. Szkolenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny;</p> <p>1.1.7. Realizacja programów/projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>
<p>1.2 Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa</p>
<p>KIERUNKI DZIAŁANIA:</p> <p>1.2.1 Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych;</p> <p>1.2.2 Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego);</p> <p>1.2.3 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych/niepełnych.</p>
<p>1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju</p>
<p>KIERUNKI DZIAŁANIA:</p> <p>1.3.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych oraz udzielanie stypendiów socjalnych;</p> <p>1.3.2 Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;</p> <p>1.3.3 Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;</p> <p>1.3.4 Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;</p> <p>1.3.5 Prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego.</p>

1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.4.1 Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- 1.4.2 Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych;
- 1.4.3 Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Stoszowice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, ośrodki zdrowia, psycholodzy i terapeuci, organizacje pozarządowe

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba rodzin korzystających ze świadczeń OPS;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej;
- Liczba szkoleń pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny;
- Liczba zrealizowanych programów/projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Liczba rodzin objętych pomocą asystentów rodziny;
- Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;

- Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych/wspierających;
- Liczba rodzin wielodzietnych i niepełnych, którym OPS udzielił pomocy finansowej;
- Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny;
- Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego;
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych;
- Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych;
- Liczba uczniów, którym przyznano stypendia socjalne;
- Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego;
- Liczba zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych;
- Liczba dzieci korzystających z ośrodka wsparcia dziennego;
- Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- Liczba placówek służby zdrowia na terenie gminy;
- Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat zdrowia psychicznego.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2022 rok	2030 rok
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń OPS	OPS	116 rodzin	100 rodzin
Liczba szkoleń pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny	OPS	12 szkoleń	10 szkoleń
Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej	OPS	19 rodzin	20 rodzin
Liczba rodzin objętych pomocą asystentów rodziny	OPS	7 rodzin	10 rodzin
Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną	OPS	41 rodzin	45 rodzin
Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	OPS	209 rodzin	210 rodzin
Liczba zrealizowanych programów/projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	OPS, UG	1 program	2 programy

Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych	OPS	10 dzieci	10 dzieci
Liczba rodzin wielodzietnych i niepełnych, którym OPS udzielił pomocy finansowej	OPS	25 rodzin	25 rodzin
Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	OPS	179 kart	100 kart
Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego	OPS	1 osoba	10 osób
Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych	UG, OPS, placówki oświatowe, placówki kultury, organizacje pozarządowe	66 inicjatyw	75 inicjatyw
Liczba uczniów, którym przyznano stypendia socjalne	UG, OPS	9 uczniów	15 uczniów
Liczba dzieci korzystających z zajęć wyrównawczych	placówki oświatowe	Średnio 70 uczniów oraz 105 uczniów w ramach zajęć z projektu „Gmina Stoszowice Wsparciem Dla Uczniów”	Utrzymanie na zbliżonym poziomie

Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe	UG, placówki oświatowe	40 nauczycieli	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego	placówki oświatowe	ok.40 uczniów	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba godzin zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych	placówki oświatowe	156 godzin	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba dzieci korzystających z ośrodka wsparcia dziennego	UG, OPS, placówki oświatowe	0 dzieci	20 dzieci
Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	UG, OPS, ośrodek zdrowia	0 przedsięwzięć	1 przedsięwzięcie
Liczba placówek służby zdrowia na terenie gminy	UG, OPS	1 placówka	1 placówka
Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat zdrowia psychicznego	UG, OPS, ośrodki zdrowia z terenu Gminy	0 kampanii	1 kampania

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.1.1 Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców;
- 2.1.2 Udzielanie wsparcia osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej poprzez udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej OPS;
- 2.1.3 Rozpowszechnianie wśród mieszkańców materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa;
- 2.1.4 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich;
- 2.1.5 Zapobieganie problemom niedożywienia mieszkańców poprzez realizację programów rządowych;
- 2.1.6 Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach;
- 2.1.7 Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.

2.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.2.1 Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- 2.2.2 Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: z niepełnosprawnościami, młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy oraz długotrwale bezrobotnych;
- 2.2.3 Objęcie pomocą OPS rodzin dotkniętych problemem bezrobocia;
- 2.2.4 Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- 2.2.5 Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych;
- 2.2.6 Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;

- 2.2.7 Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo;
- 2.2.8 Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu;
- 2.2.9 Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów).

2.3 Wsparcie dla osób bezdomnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.3.1 Monitorowanie skali bezdomności oraz sytuacji osób bezdomnych na terenie Gminy Stoszowice;
- 2.3.2 Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności – przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc;
- 2.3.3 Wsparcie materialne osób bezdomnych;
- 2.3.4 Zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych z terenu Gminy Stoszowice.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich, Urząd Gminy Stoszowice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem;
- Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa;
- Liczba organizacji z terenu gminy działających na rzecz osób ubogich;

- Liczba osób korzystających z programu rządowego w zakresie dożywiania;
- Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole;
- Liczba osób lub rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych;
- Liczba osób bezrobotnych;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia;
- Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Liczba podjętych działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych;
- Liczba osób korzystających ze szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;
- Liczba zorganizowanych kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo;
- Liczba zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.);
- Liczba osób bezrobotnych korzystających z doradztwa zawodowego;
- Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych nt. sytuacji osób bezdomnych;
- Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz osób bezdomnych;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności;
- Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;

- Zmniejszanie się bezrobocia poprzez wyrównywanie szans na rynku pracy czy stwarzanie możliwości nowych miejsc pracy;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych bezdomnością.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2022 rok	2030 rok
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa	OPS	86 rodzin	75 rodzin
Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem	OPS	45 dzieci	35 dzieci
Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa	UG, OPS, organizacje pozarządowe	1 pakiet	3 pakiety
Liczba organizacji z terenu gminy działających na rzecz osób ubogich	UG	1 organizacja	1 organizacja
Liczba osób korzystających z programu rządowego w zakresie dożywiania	OPS	36 rodzin	35 rodzin
Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole	OPS	29 dzieci	30 dzieci

Liczba osób, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych	OPS	98 osób	90 osób
Liczba osób bezrobotnych	GUS	156 osób	150 osób
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	GUS	72 osoby	70 osób
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia	OPS	62 osoby	60 osób
Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia	UG, OPS, PUP	OPS - 0 inicjatyw PUP - 7 inicjatyw dla Powiatu	OPS - 1 inicjatywa PUP - 10 inicjatyw dla Powiatu
Liczba podjętych działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	OPS, PUP	OPS - 1 działanie PUP - 240 działań	OPS - 1 działanie PUP - 250 działań
Liczba osób korzystających ze szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych	PUP	59 osób	65 osób
Liczba zorganizowanych kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo	PUP	1 kurs	9 kursów
Liczba zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu	PUP	24 osoby	30 osób

Liczba osób bezrobotnych korzystających z doradztwa zawodowego	PUP	14 osób	20 osób
Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych nt. sytuacji osób bezdomnych	OPS	2 wywiady	2 wywiady
Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz osób bezdomnych	OPS	1 działanie	1 działanie
Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności	OPS	2 osoby	2 osoby
Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	OPS	1 osoba	1 osoba

CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom oraz przemocy domowej

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 3.1.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień;
- 3.1.2 Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów wszelkich uzależnień, w tym alkoholizm, narkomania oraz uzależnienia behawioralne;
- 3.1.3 Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;
- 3.1.4 Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych;
- 3.1.5 Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym;
- 3.1.6 Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (KRPA);
- 3.1.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy;
- 3.1.8 Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- 3.1.9 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- 3.1.10 Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach.

3.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy domowej

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 3.2.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy domowej;
- 3.2.2 Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na terenie gminy;
- 3.2.3 Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy domowej (m.in. pomoc materialna, prawna, psychologiczna, opieka lekarska);

<p>3.2.4 Tworzenie miejsc pobytu dla osób doznających przemocy (mieszkania socjalne, mieszkania chronione);</p> <p>3.2.5 Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy domowej;</p> <p>3.2.6 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc domową;</p> <p>3.2.7 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej;</p> <p>3.2.8 Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy w rodzinie;</p> <p>3.2.9 Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.</p>
<p>OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:</p> <p>Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030</p>
<p>PODMIOTY REALIZUJĄCE:</p> <p>Urząd Gminy Stoszowice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Komendą Powiatową Policji w Ząbkowicach Śląskich, placówki oświatowe, psycholodzy, terapeuci, ośrodek zdrowia.</p>
<p>ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:</p> <p>Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.</p>
<p>PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych dotyczących wszelkich uzależnień; • Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu wszelkich uzależnień; • Liczba dystrybuowanych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych; • Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego;

- Liczba wniosków o leczenie odwykowe;
- Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących;
- Liczba utworzonych grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;
- Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy;
- Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach dotyczących wszelkich uzależnień oraz problemu przemocy;
- Liczba utworzonych grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy;
- Liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy domowej;
- Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego, prawnego w związku z przemocą domową;
- Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku;
- Liczba lokali socjalnych i mieszkań chronionych;
- Liczba dzieci doznających przemocy domowej;
- Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej;
- Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależnień oraz współuzależnionych;

- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy domowej.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2022 rok	2030 rok
Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych dotyczących wszelkich uzależnień	OPS	0 raportów	1 raport
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu wszelkich uzależnień	OPS	24 osoby	24 osoby
Liczba dystrybuowanych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/ narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych	OPS, GKRPA	1 pakiet	min.1 pakiet na rok w okresie trwania Strategii
Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego	GKRPA	75 osób	80 osób
Liczba wniosków o leczenie odwykowe	GKRPA	8 wniosków	utrzymanie na zbliżonym poziomie

Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących	GKRPA	7 rozmów	wzrost
Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień	UG	1 organizacja	1 organizacja
Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień	GKRPA, OPS	0 szkoleń	4 szkolenia
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA	0 kontroli	5 kontroli
Liczba utworzonych grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych	OPS	0 grup	1 grupa
Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia	UG, OPS, placówki oświatowe	8 kampanii	9 kampanii
Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach dotyczących wszelkich uzależnień oraz problemu przemocy	OPS, placówki oświatowe	2 programy	2 programy
Liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej	OPS	0 diagnoz	1 diagnoza

Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy domowej	OPS	1 rodzina	1 rodzina
Liczba osób korzystających ze wsparcia psychologicznego, prawnego w związku z przemocą domową	OPS	9 osób	20 osób
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku	OPS,ZI, GKRPA, Policja, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia	10 rodzin	10 rodzin
Liczba utworzonych grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami przemocy	OPS	0 grup	1 grupa
Liczba lokali socjalnych i mieszkań chronionych	UG	4 - lokale, 1 - Mieszkanie Chronione	4 - lokale, 1 - Mieszkanie Chronione
Liczba dzieci doznających przemocy domowej	OPS, ZI, Policja	1 dziecko	1 dziecko
Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	OPS, ZI	0 osób	10 osób

Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej	OPS, ZI, placówki oświatowe	2 kampanie	3 kampanie
Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	OPS, ZI, GKRPA, Policja, placówki oświatowe	3 szkolenia	3 szkolenia

CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 4.1.1 Monitorowanie sytuacji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, diagnoza potrzeb tych osób;
- 4.1.2 Udzielanie wsparcia finansowego oraz rzeczowego osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami przez MOPS;
- 4.1.3 Współfinansowanie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania osoby niesamodzielnej, w tym usług asystentów osób niepełnosprawnych;
- 4.1.4 Zapewnienie pomocy psychologicznej dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin;
- 4.1.5 Tworzenie nowych miejsc opieki i wsparcia dla osób niesamodzielnych;
- 4.1.6 Wydzielenie mieszkań chronionych dla osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, osób z niepełnosprawnościami lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 4.1.7 Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- 4.1.8 Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- 4.1.9 Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół;
- 4.1.10 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.11 Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.12 Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami wymagającymi wsparcia.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 4.2.1 Zapewnienie możliwości udziału osób z niepełnosprawnościami w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy;

<p>4.2.2 Realizacja projektów, które przewidują wsparcie na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami (m.in. z PFRON);</p> <p>4.2.3 Podejmowanie działań ukierunkowanych na tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.</p>
<p>OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:</p> <p>Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2023-2030</p>
<p>PODMIOTY REALIZUJĄCE:</p> <p>Urząd Gminy Stoszowice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach, Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich, placówki kulturalne, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.</p>
<p>ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:</p> <p>Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.</p>
<p>PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy; • Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności; • Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby; • Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi; • Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną; • Liczba osób korzystających z pomocy asystenta osoby z niepełnosprawnościami; • Liczba nowoutworzonych miejsc opieki i wsparcia dla osób niesamodzielnych; • Liczba osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin korzystających ze wsparcia psychologicznego; • Liczba nowoutworzonych mieszkań chronionych; • Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;

- Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych oraz komunikacyjnych;
- Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół;
- Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy działających na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba wolontariuszy;
- Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach;
- Liczba nowoutworzonych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- Wzrost aktywności osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy i w życiu społecznym;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2022 rok	2030 rok
Liczba diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy	OPS	0 diagnoz	1 diagnoza
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności	OPS	58 rodzin	70 rodzin

Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby	OPS	55 rodzin	70 rodzin
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	OPS	9 osób	20 osób
Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną	OPS	58 osób	70 osób
Liczba osób korzystających z pomocy asystenta osoby z niepełnosprawnościami	OPS	0 osób	10 osób
Liczba nowoutworzonych miejsc opieki i wsparcia dla osób niesamodzielnych	UG, OPS, organizacje pozarządowe	1 miejsce	1 miejsce
Liczba nowoutworzonych mieszkań chronionych	UG, OPS	1 mieszkanie	1 mieszkanie
Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych	UG, OPS, placówki oświatowe, placówki kulturalne	6 kampanii	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych oraz komunikacyjnych	UG, OPS	1 inwestycja	5 inwestycji
Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół	UG, OPS, placówki oświatowe	8 dzieci	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy działających na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	UG	1 organizacja	2 organizacje

Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	UG, OPS, placówki kulturalne, organizacje pozarządowe	10 działań	20 działań
Liczba wolontariuszy	OPS	0	1 wolontariusz
Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach	PUP	1 osoba	5 osób
Liczba nowoutworzonych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami	UG, OPS, PUP	1 miejsce	5 miejsc

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności gminy jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych;
- budowania kapitału ludzkiego opartego na wiedzy oraz świadomego i aktywnego społeczeństwa;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców;
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej;
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa;
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- zmniejszenia skali przemocy domowej;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.

ANALIZA RYZYKA

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawidłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyka i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących.

Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii.

Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- przyczyn zewnętrznych - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w gminie, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki,
- przyczyn wewnętrznych - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów, a mianowicie:

- identyfikacja ryzyka oraz zagrożeń,
- ocena ryzyka oraz zagrożenia,
- określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia,
- badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyka w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom.

Zdefiniowane i opisane poniżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań. Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne.

Tabela 38. Analiza ryzyka dla Gminy Stoszowice

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze	Stopień wystąpienia ryzyka
polityczny	niekorzystne, blokujące działania władz, które mają wpływ na wdrażanie zapisów strategicznych	bieżące upowszechnianie i promocja Strategii oraz angażowanie przedstawicieli władz w działania strategiczne	średni
prawny	zmiany regulacji prawnych lub wprowadzenie nowych przepisów	stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych	wysoki
kulturowy	nasilenie się agresji i wrogich postaw w społeczności lokalnej w związku z różnicami kulturowymi wpływającymi na podejmowane działania strategiczne	podejmowanie działań prowadzących do wzrostu integracji społecznej	niski
społeczny	brak motywacji osób, do zmiany swojej sytuacji życiowej i społecznej	angażowanie mieszkańców z terenu Gminy Stoszowice w działania w ramach programów	średni

		zmiernających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
organizacyjny	brak prawidłowej i terminowej realizacji celów związanej z niedoborami w zasobach kadrowych	organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację Strategii	niski
finansowy	brak wystarczających środków finansowych	właściwe planowanie wydatków, analiza dostępnych środków oraz działania na rzecz pozyskania zewnętrznych środków finansowych	średni

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice, przeznaczane będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu samorządowego, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu Gminy Stoszowice,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- potencjalnych środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest jednak możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu.

Tabela 39. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030

Lata realizacji Strategii	Szacunkowa wielkość wydatków
2023 rok	4.325.797,00 zł
2024 rok	4.369.232,00 zł
2025 rok	4.419.832,00 zł
2026 rok	4.479.832,00 zł
2027 rok	4.539.960,00 zł
2028 rok	4.940.000,00 zł
2029 rok	4.980.000,00 zł
2030 rok	5.020.000,00 zł

Przedstawione powyżej wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą aktualizowane corocznie w oparciu o dostępne środki budżetu Gminy Stoszowice oraz dostępne środki zewnętrzne.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- coroczne zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Ponadto, w 2026 roku dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowania możliwości zagrożeń, usprawniania zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazania kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Gminy Stoszowice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach, Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich,

Komendą Powiatową Policji w Ząbkowicach Śląskich, placówki oświatowe, placówki kulturalne oraz placówki służby zdrowia.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy Stoszowice.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Wójta Gminy Stoszowice lub Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących na terenie gminy organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych lub poszczególnych mieszkańców.

UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ

Przy opracowywaniu i wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, kluczowe znaczenie ma jego dostępność dla potencjalnych czytelników – przedstawicieli różnych grup, osób, w tym objętych działaniami w ramach Strategii. Ważne jest, aby dokument był łatwo dostępny dla wszystkich zainteresowanych, również dla potencjalnych podmiotów chcących realizować jego założenia.

Dokument Strategii po zakończeniu prac został poddany konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne są procesem współpracy ze społecznością lokalną, który ma prowadzić do podejmowania decyzji dotyczących rozwoju społecznego. Konsultacje to jedna z form partycypacji społecznej, która zapewnia mieszkańcom danej społeczności lokalnej udział w wyrażeniu swoich opinii, postulatów, proponowania zmian np. w procesie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030, dostępna będzie do wglądu w siedzibie Koordynatora realizacji działań wyznaczonych w dokumencie tj. siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach.

Cały dokument wraz z uchwałą w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030, dostępny będzie na stronie internetowej:

- **Biuletyn Informacji Publicznej - Urząd Gminy Stoszowice**

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030, poddawany będzie działaniom promocyjnym poprzez zamieszczenie go na w/w stronie internetowej wraz z załącznikami.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030, to najważniejszy dokument Gminy Stoszowice stanowiący o realizowaniu lokalnej polityki społecznej, określający cele, zadania, wybór kierunków działań oraz alokację środków niezbędnych dla jej realizacji.

Strategia oparta jest na partnerstwie lokalnym, co pozwoli na rozwój i pogłębienie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami samorządowymi i samorządem w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Jej celem będą długofalowe działania polegające na przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom społecznym i na rzecz poprawy, jakości życia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice jest dostosowana do zidentyfikowanych, w procesie badawczym, potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień,

przeciwdziałania przemocy, pomocy osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami oraz sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

Dokument przygotowywany został z uwzględnieniem rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, wynikających z realizowanego na zlecenie Ministerstwa przez ekspertów Fundacji Polskiej Akademii Nauk w Lublinie projektu „STRATEGOR”.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Rodziny Stosowice
Marcin Józefiak

SPIS TABEL

Tabela 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi	8
Tabela 2. Liczba mieszkańców w latach 2018-2022.....	12
Tabela 3. Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym w latach 2018-2022.....	13
Tabela 4. Przedszkola – liczba dzieci	16
Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach	17
Tabela 6. Realizowane programy profilaktyczne przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA” w Budzowie	19
Tabela 7. Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ i pielęgniarek	20
Tabela 8. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu.	23
Tabela 9. Przestępstwa na terenie Gminy Stoszowice	24
Tabela 10. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie	25
Tabela 11. Liczba osób pracujących w latach 2018-2021	34
Tabela 12. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie Gminy Stoszowice	43
Tabela 13. Osoby korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej	47
Tabela 14. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych	48
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:.....	49
Tabela 16. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia z pomocy społecznej w latach 2020-2022	50
Tabela 17. Wszczęcie procedur „Niebieskie Karty” przez OPS w Stoszowicach.....	50
Tabela 18. Stan bezrobocia rejestrowanego w latach 2018-2022	52
Tabela 19. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	56
Tabela 20. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	60
Tabela 21. Działalność Punktu Konsultacyjnego	61
Tabela 22. W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:	62
Tabela 23. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	67
Tabela 24. Podział mieszkańców ze względu na wiek	69
Tabela 25. Instrumenty finansowane ze środków PFRON	74

Tabela 26. Liczba osób i rodzin korzystających z programu „Posilek w szkole i w domu” w 2022 roku	80
Tabela 27. Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2020-2022.....	83
Tabela 28. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową .	90
Tabela 29. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	90
Tabela 30. Liczba szkoleń	91
Tabela 31. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów.....	95
Tabela 32. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne	95
Tabela 33. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt ze wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?	96
Tabela 34. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	101
Tabela 35. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym.....	102
Tabela 36. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów	103
Tabela 37. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	115
Tabela 38. Analiza ryzyka dla Gminy Stoszowice	145
Tabela 39. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stoszowice na lata 2023-2030.....	147

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gmin w powiecie ząbkowickim	11
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS na koniec 2022 roku	12
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS na 2022 rok	15
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	18
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej?	21
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej?	28
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	32

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy?.....	33
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2018-2022 – dane GUS.....	36
Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej na terenie gminy?	44
Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w Gminie Stoszowice?	45
Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	53
Wykres 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności	55
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol?	57
Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?	58
Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.....	62
Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	70
Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	70
Wykres 18. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób z niepełnosprawnościami?.....	76
Wykres 19. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?.....	77
Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych na terenie gminy?	77
Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?.....	78
Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	80
Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej.....	83
Wykres 24. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej	91
Wykres 25. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc?.....	92

Spis publikacji

1. Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development);
2. Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030;
3. Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci - uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009;
4. Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013;
5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
6. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020;
7. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
8. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
9. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025;
10. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju;
11. Porowski. M, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434;
12. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim na lata 2022-2028;
13. Raporty o stanie Gminy Stoszowice na 2020, 2021 i 2022 rok;
14. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
15. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
16. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2022-2027;
17. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/694>;
2. <https://www.gov.pl>;
3. <http://www.parpa.pl>;
4. <http://www.stoszowice.pl>;
5. <https://www.polskawliczbach.pl>;
6. <https://zabkowiceslaskie.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>;
7. <https://goksirsg.pl>.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Stoszowice
Marcin Józefiak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej , profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka .

Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady
Gminy Stoszowice

Marcin Józefiak